Detektivky Kjella Erikssona patří k těm nejlepším. *Henning Mankell*

KJELL ERIKSSON

ČERNÉ LŽI, RUDÁ KREV

motto

švédská detektivka

MOTTO

KJELL ERIKSSON

ČERNÉ LŽI, RUDÁ KREV

Praha 2011

Přeložila Eva Nováčková

Copyright © 2008 by Kjell Eriksson
Published by agreement with Ordfronts Förlag,
Stockholm and Leonhardt & Høier Literary Agency A/S, Copenhagen.
Translation © Eva Nováčková, 2011

Veškerá práva vyhrazena

ISBN 978-80-7246-590-3

1.

„To ty jsi jiný," řekla Ann Lindellová.

Ošoupaná fráze, obnošené slovo, to jistě, ale jiné nebylo.

„To je dobře?"

Anders Brant ležel se zavřenýma očima, jednu ruku měl položenou přes břicho, druhou si zezadu podpíral krk. Pozorovala ho. Tmavé, potem slepené vlasy na spáncích, chvějící se víčka, která v ranním světle nabrala rudofialový odstín, zarostlá brada – „to je za trest, pořád se musím holit," řekl jednou, když ji poškrábal.

Nebyl to žádný silák. Jen o trochu vyšší než ona, s chlapeckým tělem, které ho dělalo mladším než na čtyřiačtyřicet, jež mu bude v srpnu. Od pupíku dolů se mu klikatil tmavý kudrnatý proužek, podobající se otazníku.

Obličej měl těžký a trochu nezřetelný, kromě okamžiků, kdy se usmíval. To byl plný života. Možná že to byla jakási lehkost, která vzbudila její zájem. Když ho pak poznala víc, obraz se zkomplikoval. Právě v tom byl jiný. Často bezstarostný a trochu uličnický, ale současně v něm byl žár, jenž mu občas pronikl do pohledu a přiměl jeho ruce gestikulovat. V takových chvílích bezstarostný nebyl. Pozorovala jeho uvolněnost a napadlo ji, že jí svým založením trochu připomíná Sammyho Nilssona, kolegu, jemuž jedinému se dokázala svěřit a diskutovat s ním i o jiných věcech než jen pracovních.

„Nevím," odpověděla hlasem osudovějším, než by si přála, a připadala si trapně.

Ale asi to pochopil: zamilovala se. Dosud ani jeden z nich nic takového nenaznačil.

Bylo to dobře? Byl úplně jiný než všichni muži, které v životě poznala. Moc jich vlastně nebylo. Se dvěma měla delší vztah, s Rolfem a Edvardem, a pak několik kratších románků, ale těch několik dosavadních týdnů s Andersem Brantem s ní pořádně zamávalo.

Poprvé po dlouhé době si připadala žádoucí. Netajil se tím, jak po ní touží, dokázal jí zavolat do práce a šeptat do sluchátka takové věci, až oněměla, a když se pak setkali, přitáhl si ji k sobě silnýma rukama navzdory svému křehkému tělu. Někdy se bránila, bála se, aby je nepřekvapil Erik, a z počátku se děsila i rekcí vlastního těla, jako by dělali něco nedovoleného.

„Objímat se není nebezpečné," říkával, „uvolni se."

Obskakoval ji a povídal si s ní. Nikdy její byt nebyl naplněn tolika slovy. Nemluvil o tom, co bylo nebo bude, ale o tom, co je právě teď. Neochotný říct cokoli o svém dřívějším životě a nikdy ani slovo o svých plánech nebo snech.

Ann o jeho rodině věděla jen tolik, že byl nejstarší ze čtyř dětí a že jeho matka bydlí někde v jižním Švédsku. Otec před lety zmizel a nebylo jasné, jestli žije. Když se ho na to zeptala, zamumlal jen něco v tom smyslu, že „ten chlap byl děsně otravný".

Máloco ho překvapilo. Fakta o jejím životě vzal na vědomí, ale bez projevení hlubšího zájmu, a její zážitky nespojoval se vzpomínkami z vlastního života.

Nejaktivnější byl, když se spolu dívali na večerní televizní zprávy. Ty ho dokázaly vzrušit nebo ho přiměly k cynickému výsměchu. Jeho kolegové novináři, kteří podle něho neodváděli pořádnou práci, si vysloužili posměšné, někdy nenávistné komentáře.

Navzdory svérázné lhostejnosti k privátním záležitostem byl ale u ní, nikdy ji nenudil a nikdy si nepřipadala přehlížená. Bez zábran vklouzl do jejího života. Líbilo se jí to.

Kontrast oproti jejímu, tolik let pravidelně nalinkovanému životu, by byl příliš velký, kdyby ji dobýval přehnaným vyznáním lásky a stavěním vzdušných zámků.

Zdálo se přirozené, že budou stále spolu.

Občas si u něho povšimla jakéhosi neklidu. Zmlkl a přestal se koncentrovat, v takové chvíli ji málem odmítal, i když ani slovem nenaznačil podráždění. Několikrát ji nechal jen tak sedět na gauči nebo u kuchyňského stolu a vyšel na balkon. Jen tam ho viděla kouřit, úzké doutníky si vychutnával s přivřenýma očima, opřený do proutěného křesla, které jí kdysi daroval Edvard. Chápala, že v takových chvílích si přál být sám.

Po kouření si vždycky vyčistil zuby, to se jí také líbilo.

„Musím odjet," ozval se. „Budu pryč asi týden nebo dva."

Vyskočil z postele, rychle se oblékl a byl pryč.

2.

Místo bylo stejně mizerné jako nejspíš i život toho mrtvého. Nepříjemné, studené, větrné, bez nejmenšího půvabu. Traviny, které se snažily prorůst hrubým štěrkem, vykazovaly nedostatek chlorofylu, byly suché a bídné. Bohem zapomenutý kraj, rostlinné Guantánamo.

Ola Haver si byl jistý, že i ti dělníci, co tu před časem pracovali, armovali, odlévali a štěrkovali, zapomněli, že tu někdy byli. Nebylo nic, na co tady mohli být hrdí.

Jeho otec jednou takovou myšlenku vyslovil, když spolu projížděli kolem viaduktu a jeho křížení s polní cestou. Otec tehdy bez důvodu přibrzdil a zastavil na kraji silnice.

„Je to podělané místo," odfrkl si a s opovržením hleděl na kamenitý násep.

Vyprávěl mu pak, že tu před mnoha lety pracoval na stavbě viaduktu, ale pak na to raději chtěl zapomenout. To bylo poprvé, co ho Ola Haver slyšel mluvit negativně o nějaké práci. Jindy býval otec vždycky hrdý na všechny domy a stavby, na nichž pracoval.

Právě na takovém místě ležel u Haverových nohou ten ubožák. Otočený na břicho, s rozbitou lebkou a rozhozenými údy, jako by byl vyhozen do vzduchu a okamžitě brutálně sražen k zemi. Jako člověk, kterému se neotevřel padák.

Ola Haver ho pozoroval a přemýšlel. Proč právě zde? Kdy a jak? Snažil se z mrtvého něco vyčíst. Ruce ve štěrku, odřené klouby, mastné vlasy zcuchané v týle, šněrovací boty nedbale zavázané barevnými tkaničkami, flekaté kalhoty. V půlce obličeje, která byla podivně otočená nahoru, četl zoufalství. Haver si říkal, že ta nepřirozená poloha byla způsobena tím, že se mrtvý v posledním okamžiku života snažil natočit hlavu tak, aby pohlédl k nebi. Byl věřící? Taková iracionální myšlenka mu přišla na mysl a přál si, aby tomu tak skutečně bylo. Dívat se k nebi. I pokud ten mrtvý byl nenapravitelný hříšník, Bůh se jistě slitoval nad mužem, který takto hanebně zemřel, o tom byl Haver přesvědčen.

Jak byl asi starý? Odhadem kolem pětačtyřiceti. V jeho kapsách nenašli peněženku ani nějaký doklad, který by mohl určit jeho identitu.

A proč právě tady? Možná proto, že i jeho život vypadal podobně. Bydlel snad nedaleko? Asi o sto metrů dál stála nějaká stavební bouda, třeba to bylo jeho bydliště?

A kdy? Odhadoval, že mrtvý tu leží už aspoň čtyřiadvacet hodin. Potvrdí jim to ve zprávě.

Nad tím místem se mu jako temný stín zjevoval přelud jeho otce. Často, podle svého názoru až příliš často, na něho a jeho nečekanou smrt myslel. Skoro nikdy o něm nemluvil, ale trápilo ho pomyšlení, že teď už sám žil déle než otec.

V pozadí zaslechl hovor techniků. Morgansson byl ten hlučnější. Johannesson toho jako obvykle moc nenamluvil. Haver stál příliš daleko, aby rozuměl tomu, o čem si povídají.

Allan Fredriksson se tu zdánlivě bezcílně potuloval. Možná hledá nějaké vzácné byliny, pomyslel si trochu popuzeně. Kolega se vyznačoval bezmezným zájmem o přírodu. Dokonce i na místě vraždy odhadoval, registroval, systematizoval a přicházel s nepochopitelnými komentáři o životě rostlin a živočichů. Uvnitř místností nebo ve veřejných lokálech vypadal nesvůj. Nejlépe mu bylo venku, třeba i na takovém odlehlém ošklivém místě. Rostlinám a hmyzu to bylo jedno. Vždycky se mohly něčeho chytit a Fredriksson zřejmě také.

Ola Haver čím dál víc nenáviděl Fredrikssonovu schopnost přenést se přes to hluboce nelidské v každém zločinu, který vyšetřovali, a tiše pozorovat přírodu. To přece nebylo normální. Smrt byla pro Olu Havera tak významnou událostí, že ji nic nesmělo narušit. Pokaždé když stál před mrtvým tělem, myslel na svého otce. Fredriksson naopak mluvil o pučícím životě, datlech, bezpočetných insektech nebo o tom, na čem právě jeho oko spočinulo. Haver propadal depresi, zatímco Fredriksson ožil.

Třeba mu jen závidím? napadlo Havera, když pozoroval Fredrikssonovu sehnutou postavu. Jak vítr nabýval na síle, kolegův tenký rozepnutý plášť poletoval kolem jeho hubené postavy.

Třeba bylo naopak povzbudivé, že Fredriksson nacházel život a jeho budoucnost i v nejhnusnějším prostředí? Haver měl špatné svědomí. Kdo jsem, abych ho mohl soudit? Fredriksson není ani lepší, ani horší policista než my všichni ostatní, proč tedy odsuzovat jeho zájem o přírodu? Je to nejspíš jeho způsob, jak pochopit skutečnost a udělat si ji snesitelnější.

Koutkem oka zahlédl, že se blíží Johannesson. Tento technik byl na jejich oddělení teprve půl roku. Váhavě zpomalil. Ola Haver se nevědomky otřásl a rychle škubl rameny, jako by z nich chtěl shodit něco nepříjemného.

„Jak je?“ zeptal se Johannesson.

Haver neodpověděl a místo toho se zeptal: „Našli jste něco?“

Technik nejistě pohnul rukou. „Myslím si, že je to místo činu. Dva údery. Ten děda se složil hned po prvním a pak dostal ještě ránu zezadu do hlavy. Ale to nejspíš potvrdí patolog.“

„Děda,“ opakoval si Haver. Ten zavražděný byl nejspíš mladší než já.

„Měl papírek v zadní kapse,“ řekl Johannesson.

„Papírek?“

„Ano, to je jediné, co jsme našli.“

Tak se sakra vymáčkni, říkal si netrpělivě Haver. Za sebou zaslechl zakašlat Fredrikssona. Už ráno si stěžoval, že se necítí dobře.

„Je to číslo telefonu,“ dodal Johannesson.

Haver se zahleděl na auta na silnici nedaleko místa, kde byl zavražděný nalezen. Doprava houstla. Ti o ničem nevědí, říkal si. Ti všichni, kteří spěchají do práce, žijí ve šťastné nevědomosti, že smrt je blízko.

„Telefon?“

Technik zvedl igelitový sáček s lístečkem. „Aspoň si myslím, že je to číslo telefonu. Chceš si ho napsat?“

Haver přikývl a vytáhl si papír a tužku. Šest čísel, z toho tři čtyřky. Jako triss v pokru, napadlo ho. Komu asi volal? Nebo chtěl volat?

Blížil se Fredriksson. Johannesson se na něj nečekaně usmál.

„Zajdu do té boudy,“ ukázal Haver.

Ze silnice zaslechli troubení nákladního auta. Johannes-

son otočil hlavu a pozoroval intenzivní proud vozidel. Pokud chtěl něco říct, už si to rozmyslel a s bezvýrazným pohledem se vrátil k mrtvému.

Haver odkráčel dřív, než Fredriksson došel.

Umřel jsi na místě s výhledem, napadlo Havera a přelétl pohledem scenerii činu, který večerníky budou určitě popisovat jako vraždu bezdomovce nebo tak nějak podobně.

Stavební maringotka měla prázdné pneumatiky, ale jinak byla ve slušném stavu. Kabina řidiče vypadala nově, s místem pro čtyři sedící. Žlutý „spací“ vagon značky Valla byl vklíněn mezi dva mohutné smrky, které reprezentovaly to, co se před nemnoha lety mohlo označovat jako venkovská krajina nebo snad oblast mezi městem a venkovem. Teď už město expandovalo, zahryzlo se do kraje a spolklo bývalý lesík, který byl nahrazen silnicemi a zemí nikoho. Dveře do obytného prostoru byly zavřené. Haver si natáhl rukavice, stiskl jedním prstem kliku a dveře se ochotně otevřely. Vlevo bylo něco jako šatna, ale skříňky byly vylámané. Podél jedné stěny stálo provizorní lůžko bez povlečení, se šedou dekou shrnutou v nohách. Na opačné straně bylo několik plastových beden s víky a velká skříň na nářadí. Na hřebíku visela helma. Tu měl mít nasazenou, napadlo ho.

Vzal si návleky na boty a postavil se do dveří, aby dobře viděl. Prostor přelétl snadno, podlahová plocha měla asi deset čtverečních metrů.

Nepochybně šlo o nebožtíkovo bydliště. Pokud ne, rozhodně s ním nějakým způsobem souviselo. Provizorní útočiště bezdomovce.

Vpravo v místnosti stál k zemi připevněný stůl a čtyři židle. Deska stolu byla přeplněna nejrůznějším harampádím. Leželo tu ruční nářadí, klubko drátu. Balíček suchého pečiva, sloupek špinavých papírových talířů, ale žádné lahve ani plechovky, konstatoval dost překvapeně.

Opustil boudu a vrátil se k technikům.

„Pak se tam také podívejte," řekl. Morgansson přikývl.

Fredriksson pořád popocházel kolem, ale když zahlédl, že se Haver vrátil, přišel blíž.

Haver naposledy pohlédl na mrtvého, pak se otočil a šel ke svému autu. Vřelo v něm roztrpčení. Nikdo, a na prvním místě Fredriksson, ať se neopováží něco namítat. To by se opravdu naštval a řekl by mu něco, čeho by později litoval. Stačilo už, že tu kolegu ponechá svému osudu bez auta.

Jeho otec, silný stavební dělník, před ním tehdy zemřel. Beze slova padl, držel se za krk a udusil se k smrti po vosím bodnutí.

Zavraždil ho hmyz. Sevřel si pěst na srdci, aby zabránil vnitřní explozi.

Až u vozu zalitoval, ale přesto nastartoval, zařadil rychlost a rozjel se. Ať si Fredriksson poradí, jak chce, třeba ať odjede s techniky, říkal si vztekle.

3.

Uvědomila si bolest. Plácl ji snad? Nestydatě nadzvedla zadeček. Jeho ruce stále těžce ležely kolem jejích boků.

Zhluboka se nadechla a vydechla, sklopila pohled a nechala ho dál odpočívat. Pomalu otočila hlavou a popotáhla. Olizoval ji v podpaží. Nejdříve to bylo nezvyklé, skoro nepříjemné, ale brzy převládlo uspokojení. Tak to všechno začalo, jeho jazykem…

„… dva údery do hlavy… zranění…"

Hlas Allana Fredrikssona v pozadí se vetřel do jejích nejasných myšlenek. Zvedla hlavu a zadívala se na kolegu na druhé straně stolu. Setkal se s jejím pohledem a na okamžik

se odmlčel, než znovu pokračoval: „… místo nálezu je identické s místem vraždy.“

Ottosson popotáhl a vytáhl obrovský kapesník. Mohutné smrkání Fredrikssona vyrušilo a vzhlédl od svých poznámek.

„Zkus to s echinaceou,“ doporučil. Ottosson potřásl hlavou a pečlivě kapesník složil. „Je to na draka.“ Použil skånský výraz. Je snad ze Skåne? Nejspíš ne. Vzpomínala si, že tento kraj podceňoval, podle něho byli tamní obyvatelé provinciální a těžkopádní, což se docela určitě nehodilo k Andersi Brantovi.

Byl chytrý, to poznala hodně rychle, jenomže právě teď nemyslela na jeho hlavu. Chytrý nebo ne – byl to ten nejbáječnější milenec, jakého v životě poznala. Vedle něho se cítila atraktivní a žádoucí. Viděl její tělo jako nikdy nikdo jiný. „Je mi už přes čtyřicet,“ protestovala, ale na to se jen pousmál a hladil ji po zádech až k zaoblenému zadečku. „Smrtelná křivka,“ poznamenal a jel rukou dál. Rozevřela nohy, ale on pokračoval přes stehna do podkolenní jamky.

Milování protahoval, občas mluvil o tantrickém sexu, o němž ona nikdy nic neslyšela, jindy zase byl nesmírně vášnivý. Vždycky pozorný k jejím pocitům a přáním, krátce řečeno – dokonalý milenec, jak to jednou zhodnotila Görel.

Scházeli se tři týdny, vždycky u ní doma. Říkal jí, že je to tak nejpraktičtější, že má malý byt, který nezvládá uklízet. Také si myslela, že je to tak nejlepší. Nemusela zajišťovat hlídání pro Erika. Erik si muže, který přicházel a odcházel, nijak valně nevšímal. Anders mizel vždycky ráno, než se chlapec probudil, a Ann si nebyla jistá, jestli vůbec ví, že u nich přespává. Jednou večer společně hráli stolní hru a následující ráno se Erik zeptal, kam ten chlápek odešel.

Během posledních dvanácti hodin se milovali třikrát – to bylo víc než za poslední dva roky dohromady, dokud ho

nepotkala. Zašilhala po hodinách. Od chvíle, kdy z ní vyklouzl, uplynulo jen něco málo přes hodinu.

Cítila svůj klín. Olizoval ji jako nikdo jiný, podél páteře až ke kostrči a dál, rozvíral jí zadeček a vsouval mezi půlky teplý jazyk. Špičkou jazyka pak na ní opatrně kreslil nějaký vzor.

„… to si myslím já."

Fredriksson se odmlčel.

Ann sáhla po tužce, ležící na stole před ní.

„Nemáš horečku?" zeptal se Fredriksson.

„Ne, ne…," ujišťovala ho.

„Jsi celá rozpálená."

Rozesmála se. Slyšela, jak to pubertálně a nervózně zní. Kolegové kolem stolu se na ni zadívali. Haver zadumaně, Beatrice trochu s nadhledem, Ottosson se starostlivou vráskou mezi očima. Fredriksson vypadal nechápavě, zatímco Sammy Nilsson se usmál a naznačil velké V.

„Jsem jen trochu…"

„Trochu co?" zeptal se Ola Haver.

On to ví, napadlo Ann. Jejich pohledy se setkaly, než se podívala jinam. Silou vůle se snažila k tělu znovu připojit volně se vznášející končetiny a myšlenky.

Teprve teď si vzpomněla, že včera večer odmítla pozvání Havera a jeho manželky Rebeky. Každé léto pořádali malý mejdan s grilováním. Většinou se účastnila, ale letos jen zdvořile odmítla. Docela jistě debatovali o tom, jaký měla důvod.

Pohlédla na Fredrikssona. „Co víme o okruhu jeho známých?"

„Přeskočilo ti, Ann? Allan přece právě řekl, že se ho prozatím nepodařilo identifikovat."

Zastyděla se po Sammyho slovech a zabořila oči do stolu. „Byla jsem na okamžik trochu mimo," ozvala se tiše.

„A kdepak?" zeptala se Beatrice Anderssonová.

Olizoval mě v podpaží, pomyslela si. Usmála se a zvedla oči.

„Byla jsem na jednom místě, kde jsi nikdy nebyla," řekla po několika vteřinách s úsměvem. „Prosím, na okamžik mě omluvte, musím si vyřídit naléhavý hovor."

Zvedla se a sáhla po poznámkovém bloku a tužce. Je to na mně vidět, říkala si, když vyběhla z místnosti a cítila jejich pohledy.

Naléhavé, mumlala si tiše pro sebe a usmívala se.

Po svém panickém úprku ze zasedací místnosti se zabarikádovala ve své kanceláři. Vyvěsila telefon a posadila se, ale ne k psacímu stolu, nýbrž na židli pro návštěvy, která stála podél krátké stěny mezi dvěma obrovskými skříněmi na spisy. Kdyby někdo nakoukl dovnitř, myslel by si, že odešla. Ostatně ona se tak i cítila.

Uspokojení z rána se pozvolna měnilo v pocit slabého znepokojení. Byla celá bolavá, ale především zmatená. Musí se upínat k tomu, co se stalo. Už hodně dlouho se nezaobírala city, jako je láska a naděje. Stesk a touhu se naučila docela dobře zvládat. Ale tohle? Copak to může srovnávat s Rolfem nebo Edvardem, dvěma starými životy? Dá se startovat od nuly? ptala se sama sebe a odpověď okamžitě věděla.

Setkali se před dvěma měsíci u Görel a už tehdy ji zajímal. Tušila, že Göreliným záměrem bylo dát je dohromady. O něco takového se pokoušela i dříve a žertem si stěžovala na Anninu nedostatečnou angažovanost.

Měl upřímný obličej a to se jí líbilo, namlouvala si, že to odpovídá jeho nitru. Takového muže si přála, muže, který mluvil o tom, co si myslel a cítil, bez předsudků. Toužila i po bolestné čestnosti. Žádné háčky, žádné nevyslovené podmínky, žádná snaha zalíbit se.

Pak o něm neslyšela, i když slíbil, že jí zavolá. Jak dny a týdny plynuly, postupně rezignovala. O měsíc později se

ozval. Dohodli se, že si zajdou na večeři, což byl nejcivilizovanější společný program dvou lidí, jak to tehdy řekl. Navrhl italskou restauraci nahoře v ulici Svatého Olofa a ona souhlasila. Zařídila si, aby Erik přespal u svého kamaráda ze školky. Anders Brant se pro ni měl zastavit, přišel o půl hodiny dříve. Byla ještě ve spodním prádle. Podívala se ven kukátkem ve dveřích, hodila na sebe ušpiněný župan a otevřela.

Do restaurace nedošli. O deset minut později, co vstoupil do jejího bytu, spolu leželi v posteli.

Tak to šlo další tři týdny. Náruživé milování, jinak to nedovedla pojmenovat. Byl nesmírně něžný. Nezvyklá na takovou pozornost, jeho ruce, jazyk, penis, byla z počátku trochu zmatená, někdy jí připadalo, že toho krásného je až příliš.

Dnešní ráno ale vyskočil z postele, sáhl si do klína, kde musel být také celý bolavý, a řekl, že musí na týden nebo dva odjet. Zeptala se ho, kam pojede, ale rozumnou odpověď jí nedal. A to byla vyšetřovatelka! Zmátla mě postel, říkala si hořce, pořád ještě malátná a v opojení.

Pocítila strach. Vrátí se k ní? Snažila se uklidnit a otázku si obrátit: Proč by se k ní neměl vrátit? Zdálo se, že je s ní šťastný. Přišel k ní dobrovolně, často a rád trávil čas v jejím domově a v její posteli.

O hodinu později někdo opatrně zaklepal na dveře. Byla si jistá, že je to jejich šéf Ottosson. Pomalu otevřel dveře a nahlédl dovnitř. Našel ji mezi dvěma těžkými skříněmi.

„Jak se cítíš? Vypadáš trochu unaveně," zeptal se neobyčejně přímo, aniž by okomentoval to, kde sedí.

Poznala, že se snaží mluvit uvolněně, navzdory vrásce mezi obočím.

Ann popotáhla židli do místnosti a posadila se za psací stůl. Ottosson si sedl naproti ní.

„Zahřátá," řekl a jí vteřinu trvalo, než pochopila, že mluví o židli.

„Něco mě napadlo," řekla. „Měli bychom se přeptat v Jeskyni, tam by mohli tušit, o koho jde."

„Ola a Beatrice tam už jeli," řekl s úsměvem.

„Jeskyně" byla pro mnoho bezdomovců středobodem jejich bytí. Činnost tam provozovalo několik zapálených duší a byli jakžtakž sponzorováni městem a soukromými osobami. Bídné existence, o něž nikdo nestál a nechtěl za ně mít zodpovědnost, dokonce ani o nich cokoli vědět, tam dostanou trochu jídla, oblečení a péče.

Ann Lindellová přikývla a také se na něho usmála. Ottossonova vráska se trochu vyhladila.

„Grilovali jste včera?"

„Ola to odsunul, takže budeš mít šanci přijít."

Věděla, že uvažuje nad tím, co jí včera večer zabránilo zúčastnit se tradičního setkání. Možná si myslel, že to byla jakási forma demonstrace, přání sdělit jim, že si s ostatními v jejich skupině tak úplně nerozumí.

„Skvělé," řekla bez většího nadšení.

Ottosson bubnoval prsty do boční strany židle.

„Co si o tom myslíš ty?" zeptala se.

Ottosson se opřel dozadu. Prsty se zklidnily. „Jako obvykle. Jeden alkoholik v opilosti srazí druhého."

„Ale on přece neměl v krvi žádný alkohol."

Zrudla v obličeji. Co když si popletla i tohle?

„Ne, ale vrah třeba ano."

„A co to číslo telefonu?"

„Nikdo to nebere. Berglund to už zkoušel."

„Komu patří?"

„Nějakému Andersi Brantovi, je to novinář."

Ann Lindellová na Ottossona vyděšeně zírala. Otevřela ústa, ale přes rty jí nepřešlo žádné slovo. Zvedla se, jako by chtěla říct: To ne!

„Ty ho znáš?“

Uprostřed zmatku, který cítila, musela ocenit, jak dobře ji šéf zná.

„Řekni mi o tom,“ vyzval ji. „Dělal s tebou nějaký rozhovor?“

Ann zavrtěla hlavou. „Ne, jen jsme se potkali.“

„Jaký je?“

„Ani moc nevím,“ odpověděla.

Ottosson ji pozoroval. „Co myslíš, může existovat nějaké spojení mezi tím zavražděným a Brantem?“

„To netuším.“

„Ale přece ho znáš.“

„Neznám ho.“

„Ale něco…?“

„Neslyšíš, co říkám? Neznám ho!“

Opřela se do židle, aby mohla vstát, ale s povzdechem klesla zpátky.

Ottosson zvedl ruce v odmítavém gestu. Stalo se to už i dříve, okamžik nedorozumění v jejich důvěrném vztahu. Žádné velké kolize, jejich neshoda nikdy netrvala dlouho a spolupráci neotrávila. Nedojde k tomu ani tentokrát, tím si byla Ann jistá.

Ottosson se na ni usmál. Starostlivá vráska zmizela. Jako by si ji přál vylákat z jejích hranic, přimět ji, aby se odhalila, prozradila to, co by věc vysvětlilo. Znal ji až příliš dobře. Vyhýbal se konfliktům, ale měl dost rozumu na to, aby chápal, že se v jindy tak rezervované kolegyni někdy může uvolnit vztek. Z jejího ledovce se může kousek odtrhnout a pomalu zmizet v moři, než se rozplyne úplně. Jeho taktiku znala, i svou slabost vůči němu.

Tentokrát se ti svěřovat nebudu, říkala si, ale vzchopila se ke krátkému zasmání, gestu a grimase, které mohly znamenat vysvětlení, možná omluvu, sebepoznání: ano, taková prostě jsem, a ty mě tak musíš brát.

„Mám přece na starosti jiný případ," řekla a on její vybídnutí přijal.

„Dobře," kývl, „takže ty ho neznáš, ale časem to snad změníme. Sammy na tom bude pracovat. A jak pokračuješ s děvčetem?"

„Nechápu to."

V dubnu ze svého domova v Berthåze zmizela šestnáctiletá dívka. Ann Lindellová věnovala obrovské množství práce zjišťování, co se stalo, ale nic neobjevila, nenašla nikoho, kdo by byl schopný vysvětlit, proč se Klara Lovisa Bolinderová propadla do země.

Každý rok z domova odejde určité množství Švédů. Většinou dobrovolně opustí všední život, rodinu a práci. Občas si vyšetřovatelé pomyslí, že to udělali z celkem pochopitelných důvodů.

Zmizení Klary Lovisy bylo naproti tomu naprostá záhada. Ann se zadívala na fotografii mladé dívky z doby jen několik týdnů před zmizením. Byla na ní smějící se plavovláska s rovnými dlouhými vlasy, modrýma očima a klasickým nosíkem, který naznačoval, že by mohla mít v žilách trochu románské krve. Usmívala se do fotoaparátu. Důvěřivý pohled, na fotografa spoléhala.

Takového děvčete by si každý všiml, říkala si Ann od první chvíle. Její rodina i přátelé to potvrzovali. O to podivnější bylo, že ji absolutně nikdo neviděl poté, co 28. dubna 2007 odešla z domu, aby si zajela do města koupit jarní bundu.

„Chci ji najít," dodala tiše.

Ottosson přikývl. Naklonil se dopředu a položil dlaň na její ruku.

Oba věděli, že pravděpodobnost nalezení Klary Lovisy živé se rovná nule.

4.

Návštěva Jeskyně objasnila identitu zavražděného. Dozvěděli se jméno bývalé manželky a několika dalších osob, které se daly označit za jeho přátele, přinejmenším známé.

Vedoucí azylu pro bezdomovce Camilla Olofssonová se na fotografii dlouze zahleděla.

„Bosse byl prozíravý muž," řekla nakonec, ale Ola Haver ani Beatrice Anderssonová její slova moc vážně nebrali. Byla to obvyklá reakce, málo lidí mělo chuť o mrtvém mluvit špatně. Místo toho na světlo vytahovali jeho pozitivní vlastnosti.

„Byl prozíravý," opakovala vedoucí. „Každému pomáhal. A také byl zručný, nic nenechal v nepořádku. Vzpomínám si…, ale to už je jedno."

Ola Haver odstoupil stranou a Beatrice se k ní o krok přiblížila.

„Nikdo si nezaslouží takovou smrt," řekla.

Camilla Olofssonová se stisknutými rty přitakala.

„Mohla byste nám pomoct? Potřebovali bychom seznam lidí, kteří by nám o něm mohli něco říct, jaký byl, s kým se stýkal, jaké měl plány."

„Plány," řekla bezvýrazně a upřela pohled do dálky. „V poslední době byl veselejší," poznamenala nakonec. „Chci říct, že byl pozitivnější. Když sem asi před dvěma lety přišel, nebyl na tom dobře. Život jako na houpačce."

„Ale teď tedy byl veselejší," konstatovala Beatrice. „Vysvětlil to nějak…?"

„Ne. Bosse toho nikdy moc nenamluvil. Byl uzavřený do sebe. Snažil se, to bylo vidět, ale bylo to těžké. Po rozvo-

du se už nikdy nedal dohromady. A pak ovšem také to zranění…“

„Jaké zranění?“

„Já o tom nic moc nevím, ale zřejmě upadl v práci, pracoval snad ve stavebnictví. Zranil si paži a rameno. Občas jsem si všimla, že ho to bolí.“

„Znáte jméno jeho bývalé manželky?“

„Je to Gunilla Langeová. Mám dojem, že bydlí u Černého potoka. Můj bratr tam také bydlí, párkrát jsem ji zahlédla v hospodě. Několikrát přišla i sem, přinesla nějaké věci a tak. Mám ji docela ráda. Myslím si, že se o Bosseho zajímala. Kolikrát se ptala, jak se mu daří. Byl asi příliš hrdý na to, aby od ní přijal nějakou pomoc, tak sem aspoň nosila oblečení. Možná to bylo jeho vlastní staré, nevím.“

„Nemluvil o nějaké práci nebo o bydlišti?“

Camilla Olofssonová na ni pohlédla. „Práce a bydlení,“ ušklíbla se. „Vy si prostě neumíte představit, jaký život mají lidé tady.“

„Ne, to opravdu nevím,“ souhlasila Beatrice, „ale vy to víte. A proto s vámi mluvíme.“

„Zatraceně, člověk musí asi umřít, aby se o něho někdo začal zajímat,“ poznamenala Camilla.

Dostali seznam několika lidí, pěti mužů a jedné ženy. Podle Camilly Olofssonové se většina z nich nejspíš během dne v Jeskyni objeví.

Beatrice zavolala Berglundovi, který slíbil, že v Jeskyni zůstane několik hodin, aby mohli navázat kontakt s těmi, kdo by o Gränsbergovi mohli podat nějaké informace z poslední doby.

Truchlím po něm? Tiše si pro sebe tu otázku několikrát zopakovala, když policisté odešli. Povídali si s ní jistě aspoň dvě hodiny, pak si s ní potřásli rukou a rozloučili se. Ta žena byla moc milá, pochválila jí záclonky a zeptala se, jestli si

je šila sama. Všichni takoví nebyli. Ten druhý uhýbal pohledem, jako by se styděl nebo se jí bál.

Ano, je mi ho moc líto, rozhodla nakonec. Je mi líto života, jaký jsme spolu mohli mít. Byli manželé šestnáct let. Dvě části jako ve fotbalovém zápase. Dvanáct let bylo pěkných. Pak přišlo to neštěstí.

Děti neměli a to jí bylo moc líto. Možná i jemu, určitě, protože děti měl rád. Nemluvili o tom. Za bezdětnost mohli oba, proč o tom žvanit? Věděla, že to nemělo smysl. Po potratu, který podstoupila v devatenácti letech, po nepodařeném zásahu brala svou neplodnost jako trest. Měli svoji šanci a promarnili ji.

Bylo by to s dítětem jiné? Sotva. Dítě bylo láska, ale ne život, řekla jednou její přítelkyně a ta fráze jí uvízla v hlavě.

Jejich život, především Bosseho, šel cestou, kterou nemohli předvídat. Byl to vždycky hrdý muž a to bylo jeho neštěstí. Hrdost je dobrá, dokud má člověk důvod ji cítit, ale jinak?

Vyprávěla policistům o jeho práci, o letech, kdy se domů vracel střízlivý, plný života a hrdosti. Těžce pracoval a dobře vydělával. Ale potom: jediný nerv v jeho těle povolil a způsobil, že nemohl dál ve stavebnictví pracovat. Nemohl hýbat paží. Bolelo to. Byl nepoužitelný.

„A jak to bylo dál?“ zeptal se jí ten policista a poprvé projevil zájem o Bosseho osud.

Vyprávěla jim o neštěstí, které navždy poznamenalo jeho život a tím i jejich společný. Na nikoho si nemohl stěžovat, byla to jeho vlastní chyba, jeho vlastní horlivost, jež ho odsoudila k nečinnosti. Proklínal svou nešikovnost, vždycky se už pak označoval za amatéra.

Jako tolik ostatních se uchýlil k pálence. Vždycky mluvil o „pálence“, nikdy o alkoholu, nebo ještě specifičtěji o vodce, džinu nebo whisky. Musel mít pálenku. Domnívala se, že to zní příliš syrově, ale tak to zřejmě chtěl. V jeho návyku

nebylo nic sofistikovaného, nic požitkářského. Pálenka mu přinášela zapomnění. Byla v ní nenávist, odklon od života.

Zvedla se, popošla k oknu a zahleděla se přes dvůr. Vzadu prosvítala nová budova policie. Neměli k ní se svou zprávou daleko. Jak mohl člověk pracovat jako policista? V domě plném zločinu, nenávisti, lži, viny a smutku. Ráda by se jich zeptala, jak to dokážou, ale předpokládala, že na to žádná dobrá odpověď není.

Hodiny v obývacím pokoji odbily jednu. Za chvíli se vrátí Bernt, dnes přijde dříve, protože si později odpoledne musí jít něco zařídit. Budou mít zapečený bramborový nákyp s plátkem masa. Řekne mu o tom, že Bosse zemřel. Bernt se moc vyptávat nebude. Věděla, že se mu uleví, možná bude mít dokonce i radost. Žárlil na toho, kdo byl v jejím životě důležitý v době, než se spolu poznali, byla to taková opožděná žárlivost, kterou nikdy nepochopila. Bernt byl přece také dříve ženatý a o své bývalé manželce klidně mluvil.

Určitě by ji nechtěl vidět plakat a poslouchat její vyprávění. Udělá to, jak si přeje. Vypláče se teď, potom už ne, říkala si. A ona plakala nad Bosseho zmařeným životem. A možná dokonce i nad tím svým, nebyla si jistá. Neměla velké požadavky, ale věděla, že se dá žít i jinak.

Z trouby se linula vůně. Vytáhla z lednice špalíček uzeného a začala ho krájet na plátky. Přál si tenké plátky, lehce opečené. Najednou se uprostřed pohybu zastavila. Policisté chtěli, aby přišla svého bývalého muže identifikovat.

„Stála jste mu nejblíže," řekla ta žena.

Ano, bylo to tak, říkala si. Já a on jsme si stáli nejblíže. Policisté pro ni přijedou ve tři hodiny.

Kolik plátků bude chtít? Pohled na maso se jí ošklivil. Odložila nůž. Jak zemřel? Na to se jich nezeptala. Co jestli se spletli a ten mrtvý je někdo úplně jiný?

* * *

Po návštěvě u Gunilly Langeové se Ola Haver a Beatrice Anderssonová rozhodli jako první ze seznamu vyhledat tu ženu, protože ona jediná měla pevnou adresu. Bydlela v Erbovní ulici v Tunabacku.

Ingegerd Melanderová byla opilá. Ne tak moc, ale dost na to, aby to bylo Olemu Haverovi nepříjemné. Bylo přece uprostřed dne. Okamžitě k ní pocítil antipatii, hleděl na její ztrhané rysy, na tvářích měla vrásky jako půlměsíce, které se prohlubovaly, když se snažila zakrýt svou podnapilost. Efekt byl právě opačný.

Vlasy měla stažené do ohonu, což jí trochu dopomohlo k dívčímu zjevu. Haver i přes její zpustošený obličej vytušil, že to kdysi byla skutečně atraktivní žena.

„Chci jít právě na nákup," řekla bezdůvodně, když se jí představili.

„Přicházíme od Bosseho Gränsberga," ozval se Ola.

Ingegerd po nich zašilhala.

„Mohli bychom si s vámi trochu popovídat?"

Ingegerd Melanderová lehce potřásla hlavou a její zmatenost ještě vzrostla, ale ustoupila stranou, aby mohli vejít.

Posadili se ke kuchyňskému stolu. O záclonkách se tentokrát Beatrice nezmínila, protože tu žádné nebyly. Jinak byla ale kuchyň až sterilně čistá. Ani jeden kus nádobí se nepovaloval na kuchyňské lince nebo na stole, na okně nestál jediný květináč. Jediné, co naznačovalo nějakou lidskou aktivitu, souviselo s nástěnným kalendářem od Kjella Petterssona nazvaným Klempířství. Ola si všiml, že včerejší datum je v červeném rámečku.

„Máme špatné zprávy," řekla Beatrice.

„Ty jsou pokaždé, když jde o Bosseho," mínila žena.

„Ale my jsme k vám kvůli němu přece ještě nepřišli, ne?"

Žena zavrtěla hlavou.

„Co udělal?"

„Pokud víme, tak nic," řekl Ola. „Je mrtvý."

V tu chvíli nenáviděl sebe i svou práci. Stěží přemáhal nutkání vyběhnout ven z bytu. Žena se zhroutila jako po zásahu elektrickým proudem a svalila se na kuchyňský stůl. Nafukovací panenka, kterou někdo propíchl špendlíkem. V téže chvíli se otevřely dveře do bytu a zaslechli někoho volat: „Haló tam!“

Beatrice se naklonila přes stůl a položila ruku na ženino třesoucí se rameno. Ola Haver se zvedl. Do kuchyně vešel muž, který mu byl silně povědomý.

„Zatraceně, co tu děláte?“

V jeho pohledu četl směsici překvapení, nedůvěry a vzteku.

„Jmenuji se Ola Haver a jsem policista.“

„To vidím!“

„Máme špatnou zprávu.“

„Jako vždycky,“ řekl muž. Zadíval se přes jeho rameno. „Co jste udělali Ingegerd?“

„Bosse Gränsberg je mrtvý,“ řekl Haver.

„Cože?“

Haver přikývl.

„Zatraceně! A proč? Vzal si život?“

„Ne, vzal mu ho někdo jiný.“

Ola Haver měl tu scénu před očima: Bosseho Gränsberga ležícího ve štěrku.

Ingegerd Melanderová se najednou narovnala, napůl se zvedla, jednou rukou se těžce opřela o stůl, druhou ukazovala na muže. Ruka se jí třásla. Vlastně celé tělo se jí otřásalo.

Proud slin jí vytékal z koutku úst. V obličeji byla rudá a tváře měla mokré od slz. To je nenávist, pomyslel si Ola. Takhle vypadá nenávist. Něco chtěla zakřičet, ale z nitra jí vyšel jen nějaký zvuk. Ruka jí klesla.

„Tak proto,“ mumlala.

„A co?“

„Včera jsem měla čtyřicáté narozeniny.“

Ola Haver pohlédl na kalendář. Žena klesla zpět na židli. Haver muži naznačil, aby s ním šel do pokoje.

„Co se tu sakra děje?“

„Vražda. Bosse byl zavražděn.“

„Já to vůbec nechápu,“ řekl muž.

„Jak se jmenujete?“

„Johnny Andersson. A proč?“

To je ale zabedněnec, říkal si Haver. Jméno si pamatoval ze seznamu, který dostali v Jeskyni od Camilly Olofssonové.

„Bosseho jste znal. Co myslíte, že se stalo?“

„Já? Co já si myslím?“

„Kdy jste ho viděl naposledy?“

Johnny Andersson najednou vypadal vylekaně.

„Snad si nemyslíte…?“

„Odpovězte mi na otázku,“ řekl Haver a nedokázal potlačit únavu a rozčilení.

Z kuchyně zaslechli hlasité vzlykání.

„Před pár dny,“ řekl Johnny mrzutě. „Přece sem jen tak nemůžete přijít jako nějaké zatracené gestapo…“

„Kde a kdy?“

„Potkali jsme se ve městě. Nejspíš to bylo v neděli.“

„Kdy?“

„Dopoledne.“

„Co jste dělali?“

„Jen jsme se náhodou potkali. U svatého Pera.“

Haver přikývl. Na malém náměstí v centru města se s Rebekou často setkávali, když něco potřebovali společně zařídit. Sejdeme se u fontány, říkávala.

„Jak vypadal?“

„Ech…, normálně. Jako vždycky…, trochu sehnutý.“

„Sehnutý?“

„Vždycky se trochu přikrčil, aby vypadal menší, než byl.“

„Měřil metr osmdesát šest,“ bezdůvodně potvrdil Ola Haver.

„Ano? Tolik?“

Zdálo se, že muž přemýšlí nad tím, že mezi ním a mrtvým byl nejméně deseticentimetrový rozdíl.

„Nevypadal neklidně, rozčileně, smutně nebo tak něco?“

„Ne, ale pokud jde… šlo o Bosseho, nedával nic najevo.“

„Ještě něco,“ řekl Haver a snížil hlas. „Měli Bosse a,“ kývl hlavou ke kuchyni, „měli spolu něco?“

Johnny Andersson pohlédl stranou. Teď bude lhát, pomyslel si Haver.

„Jo, dříve.“

„Kdy dříve?“

„Někdy před pár měsíci.“

„Pak to skončilo?“

Johnny přikývl. Haver už si nebyl tak jistý, že mu lhal. Možná proto, že to šlo snadno zjistit. Patrně má sám Johnny o Ingegerd zájem. Něco v jeho postoji to potvrzovalo, možná ještě víc radostné zavolání, když bez zazvonění vešel do bytu.

„Kdo to ukončil?“

„Ingegerd.“

„Jinými slovy, Bosse byl nešťastný. Měl nějakého soka?“

Johnny zavrtěl hlavou.

„O žádném nevím.“

Teď lhal, pomyslel si Haver.

Když oba policisté opustili Erbovní ulici, cítili se dost sklíčeně. Nálada se jim trochu zvedla až u křižovatky s Luthagskou silnicí.

„Někdy je to dobré, když jsme dva,“ ozvala se nakonec Beatrice Anderssonová.

Haver přikývl. Beatrice zahnula doprava.

„Bosse a Ingegerd spolu dřív chodili,“ poznamenal Haver.

„Ano, vypravovala mi to. Doufala, že jí přijde popřát k narozeninám.“

„Proč to skončila?“

„Tvrdila, že moc flámoval. Zvláštní ale je, aspoň Ingegerd si to myslí, že od té doby, co se s ním rozešla, Bosse nepil. Byl pořád úplně střízlivý.“

„Třeba se chtěl polepšit a začít dělat všechno správně,“ odpověděl a uvědomil si, že použil příliš lehkomyslný, skoro až posměšný tón.

Beatrice na něho pohlédla. „Jaké to teď máš doma?“ zeptala se trochu necitlivě.

„O čem mluvíš?“

„Ty se chceš také polepšit a dělat všechno správně?“

Haver se na ni podíval a vztekle sevřel pěsti.

„Klidně to přiznej,“ pokračovala Beatrice. „Mám oči a uši. Za moc to u vás nestojí.“

„A co ty s tím máš sakra společného?“

„Ovlivňuje to tvou práci.“

Když jim naskočila zelená u Sysslomanské ulice, rychle vyrazila a předjela ostatní řidiče.

„A také moji,“ dodala.

„Vlez mi na záda,“ řekl.

Beatrice prudce zahnula doleva do Rackabergské ulice a na místě zastavila, až Haver prudce poskočil dopředu a uvěznil ho bezpečnostní pás.

„Poslyš,“ obrátila se ke kolegovi. „Musíš se trochu vzchopit. Pracujeme spolu a jsme na sobě závislí. Vydržím dost, ale když vidím, jak se pak chováš k lidem, s nimiž se v práci setkáváme, zacházíš už moc daleko. Pochop, teď nejsi vůbec dobrý policista.“

Haver zíral dopředu. Nejraději by z auta vystoupil.

„Přece se dobře známe, spoustu let spolu pracujeme a snad s tebou můžu mluvit na rovinu. Nejsi žádný začátečník, jsi zkušený a schopný kriminalista. Chovej se podle toho.“

Drž hubu, říkal si, ale nahlas nic nekomentoval. Beatrice jeho kamenný obličej neumlčel.

„Jdi na nemocenskou, jestli se cítíš blbě. Někam si zajeď. Dělej něco, co by tě bavilo. V nejhorším se rozveď."

Zařadila rychlost a vůz se rozjel do kopečka. Původně se chtěli podívat ještě na jednu adresu na Kamenné ohradě, kde bydlel dřívější parťák Bosseho Gränsberga. Muž, o němž Gunilla Langeová řekla, že je už dlouho nemocný a o kterém Bosse mluvil. Podle bývalé manželky se spolu minulý měsíc několikrát setkali.

Ale jako by se mlčky domluvili, v hrobovém tichu se vrátili zpět na policii.

5.

Jakmile Ottosson odešel, vytáhla Ann telefonní seznam a našla si číslo na Anderse Branta.

Se stoupajícím rozčilením ho vyťukala. Přála si, aby zvedl sluchátko a vysvětlil jí, jak všechno spolu souvisí, ale po půltuctu zazvonění se zapnul jen záznamník: „Dovolali jste se k Andersi Brantovi, ale v této chvíli nemohu odpovědět. Zanechte mi prosím vzkaz."

Anders Brant, muž, který jí přinesl tolik potěšení jako nikdo dříve, ji přiměl doufat. Když zaslechla jeho hlas v záznamníku, vybavila si náznak nepříjemného pocitu z rána, napětí. On přece neřekl, že není doma, jen že nemůže odpovědět.

Nikdy dříve mu nevolala. Neměla ani číslo jeho mobilu. Kontakt navázal vždycky on a dosud na tom nic divného neviděla. O to podivnější to bylo teď.

Telefon nebral a co víc – byl zapleten do vraždy. Rychle někam vyrazil. Zkusila mu zavolat znovu, ale stejný výsledek. Na vteřinu zaváhala, jestli mu nemá nechat nějaký

vzkaz, ale neudělala to. Třeba by si ho mohl poslechnout i někdo jiný.

Kdo vlastně je? Řekl, že novinář, nyní na volné noze, poté co odešel z časopisu, jehož jméno nikdy neslyšela, natož aby ho četla. Vysvětlil, že jde o kulturní tisk, který jeho vkusu neseděl. Zmínil se o „jedné čarodějnici z redakce“, se kterou si nerozuměl.

O čem psal? To vůbec netušila. Nejspíš nějaké kulturní recenze. Ann věděla, že v tomto ohledu je na zcela neznámé půdě, a to bylo důvodem k tomu, že neprojevila větší zvědavost. Nechtěla přiznat, jak je v této oblasti neznalá. Oni spolu dokonce ani moc nemluvili, většinou se jen milovali, ale Ann proti tomu nic nenamítala. Byla nenasytná.

A teď někam odjel. Netušila kam a cítila, že to jen tak nezjistí. Týden, možná dva, řekl. Hádala, že to mělo něco společného s prací. Byl ve Švédsku, nebo odjel do ciziny? Třeba by něco věděla Görel? Netušila ani, odkud se znají. Právě ji by si člověk s kulturními časopisy nespojoval.

Vyťukala informace a získala číslo jeho mobilu. Měl ho ale vypnutý a nahraný mužský hlas ji informoval o hlasové schránce.

Anders Brant se stal velkým otazníkem. Snažila se vymyslet si důvod, proč měl zavražděný muž lístek s jeho číslem, jestli to souviselo s prací. Ale co zajímavého by mohl Bosse Gränsberg sdělit novináři píšícímu kulturní recenze? Třeba se poznali už dříve, nebo snad dokonce byli příbuzní?

Šlo o hodně otázek. Rozhodla se, že si promluví se Sammy Nillssonem a pak také s Görel. To ale musí počkat až do večera. Volat jí do práce bylo vždycky dost obtížné a ne moc žádoucí.

Ann najednou napadlo, že Görel o sobě nedala vědět od té doby, co se Brant zabydlel v její posteli. Věděla, že jsou spolu? Přece ji to muselo zajímat, ale pokud jí Brant nic ne-

řekl, určitě se domnívá, že její kuplířský pokus nevyšel. Tu a tam zavolala, ale v posledních týdnech se odmlčela a Ann vůbec nenapadlo, že by se jí měla ozvat. Měla jsem moc jiné práce, říkala si a musela se sama pro sebe usmát, spokojená se zážitky posledních týdnů. Nechtěla ani pomyslet, že by to už mohla být minulost. To určitě ne! Ale proč ten vtíravý nepříjemný pocit, úplně živý, že všechno pominulo? Že několik týdnů kopala na cizím hřišti? Že šlo jen o příležitostné návštěvy?

Ann se s hlubokým povzdechem zvedla. Nikdy, říkala si, nikdy nic nemůže být úplně dobré, nekomplikované.

Ani Sammy Nilsson nebral telefon. To podle její zkušenosti mohlo znamenat dvojí: buďto mluvil s nějakým „zákazníkem“, jak se tvrdohlavě vyjadřoval, nebo byl trénovat. S pomyšlením na okolnosti připustila spíš první možnost. Nechala mu vzkaz a požádala ho, aby jí co nejdříve zavolal.

Potom se posadila k počítači a začala googlovat. Do vyhledávače napsala Anders Brant a po několika vteřinách se obrazovka zaplnila informacemi. Celkem šlo o dva tisíce pět set dvacet dva výsledků, i když mnoho jich pocházelo ze stejného zdroje. V prvním šlo o krátký článek publikovaný v časopise *Ochrana přírody* a pojednával o biologickém palivu. Pak našla několik delších reportáží točících se kolem Putina a Ruska, otištěných v časopise, o němž nikdy neslyšela, následovaly diskuzní příspěvky na stejné téma v celostátních novinách *Dagens Nyheter*.

Prolétla text. Objevovala jiného Anderse Branta, než byl ten, kterého znala ona. Jeho projev byl polemický, přesto klidný. Podle ní se skvěle vyjadřoval, byla na něj hrdá. Tentýž den jsme se spolu milovali, napadlo ji. *Dagens Nyheter* jeho článek uvedl na diskuzní straně, zatímco on do mě zavedl něco jiného, usmála se, i přes velký neklid, který cítila.

Zazvonil telefon a na displeji viděla, že volá Sammy Nilsson.

„Skvělé," řekla. „Uvažuju o tom Brantovi."

„To já také," řekl Sammy. „Jsem právě u jeho bytu."

Ann zrudla.

„Kde bydlí?"

„U Černého potoka. Nikdo ale není doma. Mluvil jsem s několika sousedy a jeden z nich ho dopoledne viděl odejít z domova s cestovní taškou. Domů ho kolem osmé ráno přivezl taxík. To je dobře, že si ženské všímají. I když faktem je, že si ho v tomto případě všiml muž, pan Nilsson, jmenovec opice z *Pipi Dlouhé punčochy*."

„Cestovní taška," řekla s nevolí a nedokázala zadržet své zklamání. Přece jí řekl, že musí odcestovat.

Na okamžik zvažovala, jestli mu má povědět o jejich vztahu. Sammy by se kvůli tomu nenaštval a nic by jí nevyčítal. Naopak, jistě by si pomyslel, že to je napínavé. Poblahopřál by jí a ujistil ji, že na tom není nic špatného. Nemysli na to, řekl by jí, ty přece na tom případu nepracuješ. Branta najdeme, vyslechneme ho a z vyšetřování vyloučíme.

V okamžiku, kdy měla slova připravená k vyplivnutí, protože právě tak to přece bylo, musí ze sebe Branta vyplivnout, aby se zbavila té hořké chuti v ústech, Sammy pokračoval.

„Trochu nám to zkomplikoval. Nesl si také menší tašku, v níž podle souseda měl počítač."

„Je to přece novinář," poznamenala.

Sammy se zasmál. „To víme. A jak se daří tobě?"

„Skvěle," odpověděla.

Brant si musel zavolat taxi, když od ní odešel, napadlo ji. Teď už to byl Brant, ne Anders.

„A potom, o půl hodiny později odjel dalším taxíkem," pokračoval Sammy.

„Ví se, kam odjel?"

„Zjistíme to. Odjel vozem společnosti Uppsala Taxi. Všiml si toho ten opičák."

Ann se nadechla a snažila se přijít na něco chytrého, co by mohla říct.

„Aha?“ dostala ze sebe.

„O čem uvažuješ? Máš něco dalšího, co by se ho týkalo?“

„Ne, byla jsem jen zvědavá. Věděla jsem, že se tím budeš zabývat. Ottosson se o tom zmínil.“

Sammy Nilsson mlčel. Možná čekal, že mu řekne víc. A proč řekl „opičák“? Sammy sám se přece také jmenuje Nilsson.

„Zavoláme si,“ řekla nakonec, když už bylo ticho příliš dlouhé.

„Jsme domluveni. Ahoj.“

Po rozhovoru Ann dlouhou dobu jen tak zamyšleně seděla a přemýšlela, jestli má zajít za Ottossonem a říct mu o tom, co se neodhodlala povědět Sammymu. Ale nakonec se rozhodla, že to nechá být. Na monitoru svítilo jeho jméno a ona počítač vypnula. Zatracený chlap, ulevila si.

Bezmyšlenkovitě vytáhla složku, obsahující poslední záznamy o Klaře Lovise. Úplně nahoře ležela její fotografie a Ann si ji jako obvykle pozorně prohlédla, než zalistovala dál a našla poslední poznámky ze včerejška.

Jeden muž ze Skärfältenu, Yngve Sandman, necelých deset kilometrů od města viděl mladou dívku ve společnosti nějakého muže. Popis souhlasil a svědek dokonce správně popsal barvu její bundy a kalhot. Kráčeli spolu po cestě směrem k Uppsallské šíji.

Den po dívčině zmizení, když o tom informovala média, dotyčný zavolal na policii, ale nikdo ho pak nevyslechl.

Včera se ozval znovu, byl trochu roztrpčený, ale hlavně překvapený, že nikdo nereagoval, a tak ho z ústředny přepojili k ní.

„Já mám také dceru,“ řekl.

Ann mu nedokázala vysvětlit, proč se nikdo od policie neozval.

Lajdáctví, říkala si, ale přirozeně to nahlas neřekla. Při každém zmizení, především pokud se týká mladých žen, se zvedne povodeň tipů a upozornění. Zpravidla jde o slepé stopy. Mužovo zavolání zřejmě zapadlo do této hromady.

Ann Lindellová si informace od něj pročetla a slíbila mu, že se během jednoho nebo dvou dnů ozve. Uplynulo už skoro čtyřiadvacet hodin a ona mu znovu zavolala. Domluvili se, že za ním rovnou zajede.

„Tady to bylo," ukázal Yngve Sandman. „Přijížděl jsem na mopedu a na druhé straně šli oni."

Ann na něho pohlédla. „Takže šli po špatné straně," konstatovala, jako by to bylo podstatné. „Vy jezdíte na mopedu?"

„Ano. Mám veterány a projížděl jsem starý puch. Je starší než já. Oni šli pomalu, a tak jsem měl čas si je prohlédnout."

„Vyprávějte mi, jak vypadali, prostě povězte mi všechno, na co si vzpomenete."

„Šli po kraji silnice. Ne moc rychle, nezdálo se, že by spěchali. Neviděl jsem ale, že by spolu mluvili, aspoň ne v té chvíli, kdy jsem je míjel."

„Jak na vás dívka působila?"

Yngve Sandman pokrčil rameny.

„Jak bych to řekl? Říkal jsem si, že je hezká."

Ann přikývla.

„Měl jste pocit, že se znají? Nezdálo se vám, že by z něho měla strach?"

„Vypadali jako dva kamarádi, kteří spolu jdou. Ale člověk může mít nahnáno i z kamaráda, ne?"

„Co měli na sobě?"

„To jsem říkal už v dubnu a naposledy znovu včera."

„Zkuste to ještě jednou."

„Ona měla tmavě zelené kalhoty, vypadaly skoro jako vojenské, s několika kapsami na stehnech, a světle modrou

bundu. Řekl bych, že dost krátkou na to, jaká ten den byla zima. Na boty si nepamatuju, kdybych musel hádat, tak snad černé, možná nějaké kozačky."

Pan Sandman hádá naprosto správně, říkala si Ann. Klara Lovisa měla v den, kdy zmizela, vysoké černé boty.

„A on?"

„Modré džíny a bundu s kapucí, kterou měl zvednutou. Nějakou tmavou, možná modrou. Asi sportovní."

„Jak vypadal?"

Obloha se zatáhla a oba pohlédli nahoru. Tmavý mrak se hnal po nebi a na malou chvíli zastínil slunce.

„Kolem pětadvaceti, možná méně," pokračoval Sandman, když slunce znovu vykouklo. „Světlé vlasy, ale kapuce mu většinu hlavy zakrývala."

„Brýle?"

Muž zavrtěl hlavou. Zahleděl se do dálky.

„Měl jsem pocit, že se trochu kymácí, ale to mohlo být tím, že šel zčásti v příkopu, jestli chápete, co myslím."

„Kulhal?"

„To přímo ne, ale nějakým způsobem…"

Chvíli stáli mlčky. „Také mám dceru," řekl. „A kdyby zmizela…"

„Ano…," přikývla.

„Měla nějaké sourozence?"

„Ne."

Zavrtěl hlavou a chvíli stál mlčky.

„Jel jste zpět stejnou cestou?"

„Ano, otočil jsem to u dvaasedmdesátého kilometru. Ale chvíli jsem tam stál, protože jsem potřeboval moped seřídit. Motor trochu klepal, napínal jsem brzdové lanko."

„Za jak dlouho jste se vracel?"

„Asi za deset minut, možná čtvrt hodiny."

„Už jste je neviděl?"

„Nebyla tam ani noha."

„Kolik bylo asi hodin, když jste je potkal?“

„Asi půl dvanácté.“

Klara Lovisa odešla z domova v sobotu 28. dubna o hodinu dřív. Ann se rozhlédla kolem sebe. Pole, několik domků, úzká polní cesta směřující do údolí. Tou cestou jela jistě už aspoň desetkrát. Co tu Klara Lovisa dělala? Jaká je pravděpodobnost, že to byla právě ona, koho Yngve Sandman viděl? A kdo byl ten mladý muž?

Dívka oficiálně neměla žádného přítele. Její kamarádky mluvily o nějakém Andreasovi, s nímž se kamarádila od sedmičky, ale toho z vyšetřování dávno vypustili. Den před dívčiným zmizením odjel se svou matkou do Gävle.

Mohl snad být mladý muž, s nímž šla, neznámý ctitel, někdo, koho znala, nebo právě poznala? Vypadalo to, že s ním šla dobrovolně. Pokud to ovšem skutečně byla právě ona.

Sandman byl její poslední nadějí. Působil solidně, ne jako někdo, kdo chce pouze upoutat pozornost. Proklínala neznámého kolegu, který informaci od něj tenkrát založil. Jeho tehdejší dojmy byly čerstvé, zatímco teď už uplynuly skoro dva měsíce.

Ann vytáhla desky, jejichž obsah si uspořádala hned během prvního týdne vyšetřování. „Ráda bych vám ukázala několik fotografií mladých dívek.“

„Ano?“ řekl a nezdálo se, že má příliš velký zájem. Ann zalistovala sem a tam a pak zvedla první fotografii. Zavrtěl hlavou. Stejně reagoval na fotky číslo dvě, tři a čtyři. Pátou pozoroval trochu déle, pak ji zamítl. Stejné to bylo s dívkami číslo šest, sedm i osm a všemi následujícími.

„Mám tady ještě devatenáctou,“ poznamenala Ann.

„Vypadají jako kandidátky na volbu Lucie, nejkrásnější dívky, ale žádná z nich to není.“

„Určitě?“

Bez rozmýšlení souhlasně přikývl. Ann vytáhla dvacátou, kterou měla dosud v deskách.

„To je ona," řekl okamžitě. Víc nebylo třeba, protože v témže okamžiku, kdy na Klaru Lovisu pohlédl, se nadechl a rukou naznačil pohyb, kterým ilustroval, že právě tady na cestě dívku viděl.

„To je ona," zopakoval. „Chudák děvče."

Ann to úplně nepřesvědčilo. Sandman ji mohl znát z novin, ale na druhou stranu měla pocit, že to není žádný hlupák. Příliš často se jim „zákazníci" snažili tak moc pomoct, že si mysleli – z nějakého důvodu častěji muži než ženy – že při konfrontaci někoho „poznali". Třeba toho člověka ani neoznačili definitivně, ale naznačili váhání, jako by bylo neslušné určitou osobu rezolutně zamítnout. Tento muž odmítl všechny, včetně devatenácté, o níž se musel domnívat, že je poslední.

„Díky," řekla. „Moc jste nám pomohl."

Yngve Sandman vypadal bezmocně.

Vrátili se k zaparkovaným vozům. Na chvíli se mlčky zastavili. Slunce znovu vykouklo zpod mraku, bylo to jako hra stínu a záře, která měnila krajinu. Kamenité pastviny proti lesu a pole se zvedajícím se obilím na druhé straně cesty, koupající se v slunci, se za okamžik znovu zahalily do mystické temnoty.

„Lidský faktor," řekl nakonec.

„Co máte na mysli?"

„V mé práci se to stát nesmí. Chci říct, po mém prvním zavolání to někdo zašantročil, to je jasné, že?"

Ann dokázala jen přikývnout.

„Třeba ještě žije?"

„Možné to je," souhlasila. „To by bylo moc dobré."

„A pro její rodiče také, i jestli…"

Yngve Sandman se zadíval na okraj cesty. U jeho nohy rostla pampeliška a on do ní kopl.

„Já bydlím tam na kopci," řekl bezdůvodně a ukázal tím

směrem. „Dům odtud není vidět, leží trochu vzadu. Pěkný dům, zaplacený. Žiju skoro zadarmo. Děti už vylétly z hnízda. Jde to. Já si hraju s těmi mopedy. A les je plný ovoce a hub."

Ann pohlédla tím směrem. Oblast stejně dobrá jako každá jiná, říkala si. Matně si vzpomínala, že právě někde tady v blízkosti byla jednou na houbách. Možná ale, že to bylo na druhé straně silnice.

„Stina před pár lety odešla."

Řekl to bez hořkosti, jen to konstatoval. A usmál se.

„Kolik máte dětí?"

„Dvě. A vy?"

„Jednoho chlapce. Na podzim půjde do školy."

„Já jsem měl děti brzy," poznamenal. „Na zahradě mám větrný mlýn," řekl nečekaně horlivě. „Je strašně ošklivý, ale postavil ho otec. Chci říct, kdybyste někdy šla kolem, uvidíte ho."

„Kde pracujete?"

„Jsem vedoucí letového provozu."

„To jste tedy zvyklý si všechny detaily ohlídat," usmála se Ann. „Nic vám nesmí uniknout."

„Přesně tak. Pro mě žádný lidský faktor nesmí existovat."

„Bylo milé vás poznat," řekla a natáhla k němu ruku, „i když by to mohlo být za lepších okolností."

„Ano, nemám z toho dobrý pocit, myslím z této záležitosti." Trochu nešikovným pohybem uchopil její ruku a přivřel ji druhou.

Po krátkém odmlčení se Yngve Sandman pokusil znovu usmát, ale vyšla z toho spíš grimasa.

Ann tušila, že jde o muže bez větších gest, muže, kterého hned tak něco nepřekvapí ani snadno nevyvede z rovnováhy. Grimasa, již předvedl, byla možná nacvičená, možná se k ní musel protrpět. Za tím hraním a sbíráním lesních plodů se ukrýval osamělý člověk.

Jeho pohoda teď byla narušena. Dívčino zmizení ho zneklidnilo, to bylo zřejmé, ale pochopitelně nevěděla, co se mu honí hlavou.

Rozešli se, šli ke svým autům. Když vyjela, zvedla ruku na pozdrav. Zůstal stát před svým vozem a hleděl do dálky. Zdálo se, že její pozdrav nezaregistroval.

Pár desítek let poustevničí, a pak se něco děje. Osamělý muž s dětmi, které z domova už odešly, solidní finanční situace, úctyhodné povolání. A k tomu větrný mlýnek, naznačující, že jde o romantika. Nebyl to žádný tvrďas, ze sentimentálních důvodů si nechal na zahradě hračku, kterou postavil otec.

Měl ovšem pravdu. Kdyby policejní rutina bezvadně fungovala, možná by už dívku našli. Pokud to skutečně byla ona, koho viděl. Zatímco se vracela do města, byla si tím čím dál jistější.

Když byla nedaleko Berthågy, napadlo ji, že odbočí a zastaví se u dívčiných rodičů. Matka bude jistě doma. Od zmizení dcery byla na nemocenské.

Ale nakonec pokračovala do centra. Než rodinu znovu navštíví, musí si oživit paměť, projít všechny protokoly z výslechů, archivované v šanonech v její kanceláři.

Během dubna a května zaznamenali sto padesát hovorů, když se snažili zmapovat dívčin život, její kontakty a pohyb během nějaké doby předtím, než zmizela.

Třeba mezi nimi najde i informace, které budou vypovídat o mladém plavovlasém muži v tmavomodré bundě s kapucí a v džínech. Muži, jenž dívku přiměl, aby změnila původní plán koupit si jarní bundu, a místo toho ji vylákal z města.

6.

Tak špinavé tričko ještě Beatrice Anderssonová neviděla. Zřejmě bylo původně bílé, ale teď bylo poseté fleky. Nedokázala na něj přestat zírat. Na prsou měl muž tmavé chuchvalce chlupů. Když vzal za tričko a vytáhl si ho přes objemný žaludek, aby se sám mohl zadívat na rozmanitost odstínů, viděla, že má chlupy i na rukou a na prstech.

Göran Bergman se rozesmál.

„Ano, já vím," řekl, „jestli prodáváte prací prášky, tak jste tu správně. Možná existují ještě lepší čisticí prostředky, než jaké používám já."

Z bytu to ostře páchlo a pach se mísil s vůní kávy.

Představila se a zeptala se ho, jestli by měl čas na krátký rozhovor.

„Jistě, je čas na svačinu."

Ustoupil stranou a pustil ji do bytu. Na zemi pod věšákem, na němž visely jen dva kusy oblečení, stál pytel se smetím, koš s kuchyňskými odpadky, troje těžké pracovní boty a sandály.

Odsunul pytel stranou.

„Sedím a maluju," řekl otočen zády k ní a zmizel v kuchyni, která ležela nejblíže vpravo. „Zouvat se nemusíte!"

Beatrice vešla za ním. Kuchyně byla malá a dominoval jí malířský stojan. Napůl hotový obraz představoval lesní křoví.

„Copak po mně chce pořádková moc?" zeptal se. Vytáhl dva hrníčky a bez dalších otázek do nich nalil kávu.

„Čerstvě překapaná," řekl. „Sedněte si. Jde o auto? Zapálil mi ho někdo?"

„Nečetl jste noviny?“

Göran Bergman zavrtěl hlavou.

„Jsou drahé a stejně v nich nikdy nic není.“

Napila se kávy a čekala, až se posadí proti ní.

„Nemám dobré zprávy. Váš kamarád Bosse Gränsberg byl včera nalezen mrtvý. Je mi to líto.“

Bergman tiše postavil hrnek na stůl a zadíval se na ni.

„Takže už dál nemohl,“ poznamenal.

„On sám si život nevzal,“ řekla Beatrice.

„Někdo ho zabil?“

„Ano, utloukl ho, je to až tak zlé.“

Vyprávěla mu, jak a kde ho našli.

„Jak jste se dozvěděli o mně?“

„Jeho bývalá manželka nám řekla, že jste se s Bossem stýkali.“

Göran Bergman přikývl. Zahleděl se na obraz.

„Moc se mu líbil, i když je strašně ošklivý. Chtěl jsem mu ho věnovat.“

„A kam by si ho pověsil?“ podivila se Beatrice.

Věnoval jí překvapený pohled.

„Byli jste kamarádi z práce?“

„Ano. Mnoho let. Byl skvělý. Oba jsme byli nejlepší, tak to bylo. Byli jsme nejrychlejší a nejspolehlivější lešenáři ve městě.“

„A tehdy se zranil?“

„Ano, úplně jednoduše. A já mám zničené hnáty. Je mi osmačtyřicet a kolena mám v háji.“

„Co jste spolu plánovali?“

„Aha? Gunilla žvanila?“ pousmál se a začal vyprávět. Vymysleli si, že by si oni dva, staří kamarádi, mohli založit lešenářskou firmu, co také jiného, ale že by dělali i něco dalšího. O co by šlo, to Bergman neupřesnil. Měli znalosti a kontakty a vybudovanou dobrou pověst, i když ta Bosseho byla maličko pošramocená. Nikdo mu ale nemohl

vzít těch dvacet let, co pracoval na novostavbách a fasádách.

Na stavbu lešení by už fyzicky nestačili, ale – domníval se Bergman a Beatrice neměla důvod jeho slova zpochybňovat – dokázali by práci jiných organizovat. Znali všechny triky, měli čuch na lidi i realistický pohled na to, co práce obnáší.

Mám snad se stavebními dělníky nějaký problém já? zamyslela se. Když se u budovy policie rozcházela s Haverem a řekla mu, že za Bergmanem zajede sama, ptal se jí, jestli o stavařině vůbec něco ví. Jako by on sám byl v této oblasti mistr světa, a to jen proto, že měl otce z branže. Ona znala povolání jeho otce a především i to, jak předčasně a překvapivě zemřel, tak mlčela. Všichni z jejich oddělení věděli, že to je pro kolegu velice citlivá záležitost, něco, s čím se už mnoho let těžce vyrovnával. Nebyl důvod, aby ho zatěžovala, ale přesto cítila určitý triumf, že se jí podařilo s Bergmanem tak spontánně hovořit.

Protože Bergman skutečně vyprávěl. Zdálo se, že tím chce potlačit myšlenku na přítelovu smrt, a všechno, co říkal, znělo velice rozumně. Nedopustili se stejné chyby jako tolik ostatních, kteří chtějí nastartovat něco nového: dostatečně prozkoumali poměry na trhu práce. Bergman telefonoval na všechny strany a osobně navštívil na třicet podnikatelů, většinu z nich více nebo méně znal.

„Jde o kapitál," přerušila ho Beatrice.

Bergman zmlkl, ale rychle se znovu vzpamatoval.

„Přesně tak," řekl procítěně. „Jsou k tomu třeba prachy. Ne nějaké velké sumy, ale v každém případě alespoň nějaké."

Beatrice předpokládala, že Bosse Gränsberg žádný tajný majetek neměl.

„Zeptám se rovnou: Vy jste peníze měl?"

„Ne dost, ale nějaké ano."

„A Bosse?“

„Něco chtěl sehnat,“ řekl Bergman a vypadal nešťastně. Nebyl hloupý, aby ho nenapadlo, že Bosseho násilná smrt mohla s penězi mít něco společného.

„Měl složit menší díl,“ vysvětlil. „Ne padesát procent.“

„Kolik?“

„Kolem sto padesáti tisíc.“

„To je hodně peněz pro nezaměstnaného bez domova.“

Bergman přikývl a uhnul pohledem. Uvědomil si, že má před sebou šálek kávy, a napil se.

„Vlažná,“ poznamenal.

„Co jste si o tom myslel?“ zeptala se.

„Co máte na mysli?“

„Jak by se mu podařilo opatřit si sto padesát tisíc?“

Göran Bergman se znovu napil.

„To je trochu choulostivé,“ řekl nakonec. „Nevím, jestli o tom můžu mluvit, ale vy jste se přece s Gunillou setkala. Bosseho manželka je skvělá holka, to mi věřte. Ona vždycky…“

„Myslíte, že mohla takovou sumu dát dohromady?“

Beatrice měla pocit, že Gunilla Langeová žije skromně, ale na druhou stranu třeba právě proto mohla vsadit tolik peněz na bývalého manžela, bezdomovce a alkoholika.

„V každém případě sto,“ ozval se.

„To je už dost,“ mínila Beatrice a Bergman souhlasně přikývl.

„Ale proč? Bosse pro ni byl sotva nejlepší možnou investicí.“

„To ne, ale on už snad dva měsíce nepil. Skutečně tomu plánu věřil a já také. Asi jsme se k tomu moc upjali. Gunilla to také viděla, on pro ni býval vším. Snažil se kout železo, dokud je žhavé.“

„Jenomže kdysi nepil, měl spořádaný život a byl zdravý,“ namítla Beatrice.

„To je pravda, ale on si to hrozně přál. Strašně moc. ‚Je to moje šance,‘ říkal.“

„Mezi Bossem a Gunillou něco bylo?“

„Ne, to ne, ale pořád se měli moc rádi. To často říkal.“

„Ale já jsem myslela, že měl jinou přítelkyni?“

„Aha, tu,“ řekl Bergman. „Jenomže ta šla jen po penězích. Víte, že je závislá na hraní? Vydrží před automaty sedět nevím jak dlouho. A občas zajede na Åland a prachy prohraje v ruletě.“

„Nikdy nevyhrála?“

„Je to hráčka,“ řekl s despektem.

„Skončila to ona?“

„Ano,“ trpce připustil. „Bosse pak do toho zase vlítnul a dva dny pil. V hloubi duše věděl, že pro něho Ingegerd není, ale přesto byl v depresi. Člověk občas někoho potřebuje obejmout.“

Beatrice přikývla. „A vy někoho na objímání máte?“

„Ale ano,“ řekl a pousmál se. „Jmenuje se Ursula. Ona je to nejlepší, co se mi v životě mohlo stát. Skvělá holka je dar z nebes. Ta mě také povzbuzuje k tomu, abych maloval. Vzala pár mých obrazů a zajela s nimi do jedné galerie ve městě. Na podzim budu vystavovat. Dokážete si to představit?“

Potřásl hlavou a zahleděl se na obraz na stojanu. „Tenhle nejspíš ne,“ zasmál se nervózně, ale hned znovu zvážněl. „Jenomže Bosse se vzchopil. Tehdy tu seděl a celý den se potil a třásl. Vařil jsem mu kafe, maloval jsem a kecali jsme spolu. V noci přespal na gauči a druhý den si od ní odnesl pár věcí, co tam měl. Někdy byl hodně silný. Jsem si jistý, že bychom to spolu zvládli. Östen, ten z té galerie, se sem přišel podívat. Chtěl vidět víc obrazů. Řekl o mně, že jsem naivista, a zatraceně, opravdu jsem občas dost naivní, ale tu firmu bychom s Bossem uvedli v život.“

„Také si to myslím," souhlasila Beatrice.

Bergman se na ni rychle bezvýrazně podíval.

„Nějak jsem vlastně něco takového čekal," řekl. „Bosse byl smolař."

7.

Během dvou dnů, které následovaly po nalezení těla Bosseho Gränsberga, se vyplňoval portrét muže, který právě odešel. Právě tato slova použil Göran Bergman a Beatrice je zopakovala při ranní poradě.

V okamžiku násilné smrti bylo Bossemu Gränsbergovi čtyřiačtyřicet let. Narodil se ve farní obci Domkyrka. Rodiče Gerhard a Greta Petterssonovi pracovali u konfekční firmy. Matka jako švadlena, otec jako hlídač a šofér. Když bylo Bossemu pět let, změnili si rodiče příjmení na Gränsbergovi podle obce ve Västerbottenu, odkud Gerhard pocházel.

Bosse neměl sourozence a rodiče před pár lety zemřeli. Podle Gunilly Langeové měl na dětství hezké vzpomínky a o rodičích neřekl jediné křivé slovo.

To, co se Beatrice dozvěděla o jeho mládí, se nelišilo od života běžného chlapce pracujících rodičů. Ve škole nezářil, nejlepší byl v matematice a tělocviku. Po ukončení základní školy studoval na bolandské stavební průmyslovce. Pět let pak pracoval jako truhlář, než dostal nabídku na práci lešenáře. Tehdy se seznámil s Göranem Bergmanem, který se stal jeho nejlepším kamarádem. Většinu informací měla Beatrice právě od něho. Podle Görana Bosse ve svých pětadvaceti letech prožíval nejlepší období svého života. Šestnáct let byl ženatý s Gunillou, se kterou si pronajali dvoupokojový byt v centru města – Petterslundu. Byl pracovitý

a dobře vydělával. Sportoval a díky sportu získal mnoho kamarádů a silnou sebedůvěru.

Pak došlo k nehodě. Špatné jištění na vysokém domě, jeho vlastní chyba, jediný šroub mu změnil život. Nejdříve si dělali naděje, přestože lékaři z jeho zdravotní pojišťovny se vyjadřovali skepticky k možnosti návratu do bývalé práce. Navrhovali mu, aby se přeškolil, ale Bosse byl přesvědčený, že se jeho zdraví zlepší. Něco přece chlap musí vydržet, říkal si. Ale měsíce plynuly a bolest neustupovala. Cítil křivdu a měl stále špatnou náladu. Útěchu mu začala přinášet lahev. Do té doby podle Gunilly alkohol nepotřeboval, ne víc než každý jiný, a opovrhoval těmi, kteří mu podlehli.

Po opakovaných nesplněných slibech, že už nebude pít, ho Gunilla opustila, ačkoli ho pořád ještě milovala. Chtěla se zachránit, protože dobře věděla, jak dopadají ženy alkoholiků, které nemohou žít vlastní život a stanou se oběťmi, bez ohledu na to, jestli samy pijí nebo ne.

Bosse se odstěhoval do jediné místnosti v Eriksbergu, pil čím dál víc, poslali ho do léčebny, ale tam nevydržel a ještě více propadl alkoholu. Po roce ho vyhodili z bytu. Stal se jedním z rostoucí armády bezdomovců.

Během zimy v roce 2007 došlo ke změně. Göran Bergman a Bosse Gränsberg spolu stále udržovali kontakt, i když během pijáckých období byl čím dál řidší. Tehdy se ale vynořila myšlenka na založení vlastní lešenářské firmy, poskytující stavbařům i další služby.

Bergman si byl jistý, že uspějí, a podařilo se mu přemluvit i Bosseho bývalou manželku. Amatérský malíř – naivista – byl, pokud šlo o lešení, naprostý profesionál. Přeptala se jiných lidí a všichni potvrdili, že je šikovný a pracovitý.

I o Gränsbergovi mluvili podobně, i když ten si svou pověst v posledních letech pokazil pitím. Většina ale souhlasila s Bergmanem: Jejich obchodní nápad byl dobrý a měli velkou šanci, že uspějí.

„Je to pěkně hnusné," pokračovala Beatrice, „že ho někdo po prožití takového pekla ubije ve chvíli, kdy má šanci se postavit na nohy."

„Díky, Beatrice," ozval se Ottosson. Odkašlal si a vypadal bezmocně. Jejich šéf byl známý svou přecitlivělostí vůči lidem, trpícím nepřízní osudu, kteří se přesto snaží znovu vyhrabat nahoru třeba i vlastním ponížením. Nad něčím takovým se mu vždycky zaleskly oči.

Berglundova odpolední návštěva v Jeskyni, kde mluvil s desítkou Gränsbergových bratrů v nouzi, jak je označil, vyústila v podobný obrázek.

„Dá se říct, že to byl dobrý chlap," shrnul to nakonec.

„Aleluja," pronesl Riis. „Jsme snad na shromáždění Armády spásy? To neměl žádné chyby? Pil a potuloval se. Jak získával peníze? Neloupil a nikoho nenapadl, snad ani nekradl? Přece to nemohlo být žádné neviňátko."

„Jak to vypadalo v té boudě?" zeptal se Ottosson Morganssona. Za Riise se styděl, možná proto, že tu byl i žalobce Fritzén.

Morgansson je informoval, že ve stavební buňce našli kromě Gränsbergových otisků ještě troje další. Dvoje z nich identifikovali. Patřily Johnnymu Anderssonovi a Manfredu Kvistovi, dvěma bezdomovcům, kteří v boudě sáhli na více věcí. Oba také připustili, že Gränsberga navštívili, i když nedokázali upřesnit, kdy to bylo. Někdy během posledního měsíce. Kvist tehdy u něho na zemi přespal. Bylo to koncem května.

Nenašli tam nic zajímavého, žádný alkohol ani drogy, žádné věci, o nichž by si mohli myslet, že jsou kradené. Morganssonova zpráva byla krátká a jako obvykle dost zhuštěná. Ann ho během jeho hlášení pozorovala a říkala si, že je čím dál lepší.

„A co ten třetí?" napadlo ji.

Technik na ni rychle pohlédl. „Ano, ten jsme našli na deskách poznámkového sešitu s lesklými černými deskami a lin-

kovanými stránkami. Vypadal nově, dokonce měl ještě cenovku na zadní straně, a nebylo v něm nic napsané."

„Mohl to být otisk prodavače?"

„Nejspíš ne," řekl lakonicky Morgansson. „To by muselo jít o podomního prodavače, protože stejný otisk jsme našli na okenní tabulce vedle stolu, která je z průhledného plastu. Moje teorie je taková, že ta neznámá osoba seděla u stolu, okénko otevřela, aby vyvětrala, a pak zase připevnila páčkou. Nebo jen otevřela a něco vyhodila ven, ale to by se nic nezměnilo. Otisk tam prostě nechala."

Morgansson zmlkl a z jeho výrazu bylo zřejmé, že skončil.

„Možná ten muž v autě," řekl Sammy Nilsson.

Všichni se k němu obrátili.

„Včera jsem dostal takový tip. Trochu jsem to obcházel kolem místa vraždy a viděl jsem dva kopáče, kteří tam pokládali nějaké kabely. Jak jste si všimli, výkop je nedaleko. Dnes ráno tam pracovali. Napadlo mě, že tam už asi chvíli pracují, tak jsem se u nich zastavil. Abych to shrnul, viděli parkovat auto asi padesát metrů od místa nálezu. Přibližně tam, kde jsme pak stáli my. Jsou si jistí, že to bylo v pondělí. V úterý a ve středu pracovali na jiném místě. Gränsberga jsme našli v úterý a podle odborníků tam už den ležel."

„Jaké auto?" zeptal se Ottosson.

„Chlapi si mysleli, že bylo bílé, trochu zrezlé, neznámé značky."

„Kdy?"

„Po jejich dopolední svačině, kolem jedenácté. Nevšimli si ale, kdy odjelo, protože byli ve výkopu a moc ven neviděli."

„Anders Brant má bílou Toyotu Corollu," pokračoval Sammy Nilsson. „Osm let starou. Stojí na parkovišti u domu."

Ann Lindellová se zahleděla do stolu a neslyšně pro sebe zamumlala: „Zatracený chlap!"

„Je pořád nedostupný?“ zeptal se žalobce Fritzén.

„Ano. Sbalil se a v úterý ráno zmizel,“ potvrdil Sammy.

„Zajdeme do jeho bytu,“ rozhodl Fritzén. „Jiná možnost není. A dovezeme sem i jeho vůz.“

„On nemá mobil?“ zeptal se Fredriksson, který dosud mlčel.

„Nemá ho zapnutý,“ řekl Sammy. „Kontroloval jsem to v úterý. Odjel z domova kolem osmé a víme, že na Arlandu, terminál číslo 5, odkud odlétají zahraniční lety. Mohl letět do bezpočtu destinací.“

„Tak všechny zkontroluj,“ rozhodl Fritzén. „Někde musí být na seznamu pasažérů.“

„Madrid,“ ozval se Ola Haver. „Letěl se Spanairem do Madridu. Letenku si zamluvil přes internet minulý pátek.“

Ottosson se zeširoka usmál a pohlédl na Fritzéna. Sammy Nilsson vypadal překvapeně, pokud ne přímo ohromeně. Beatrice vyprskla a zvedla palec nahoru směrem k Haverovi, ten si ale udržel kamenný výraz, který se mu na tváři usadil během posledního týdne.

„Vsadím se, že ten otisk patří nějakému oprsklému novináři, který mu do boudy vnikl,“ ozval se Riis.

Pro něho byli všichni novináři chátrou.

„Řekl jsi, že Brant v úterý ráno domů přijel taxíkem. Kde ho asi vzal?“ uvažoval Fredriksson.

Ann se na kolegu podívala a pak obrátila pohled k Sammymu Nilssonovi, který se už vzpamatoval z šoku po nečekané Haverově iniciativě.

„Na Vaksalském náměstí,“ řekl. „Podle taxikáře přišel pěšky po Vaksalské ulici a zastavil si taxi.“

Ann se hlasitě nadechla. Brant šel od ní kus pěšky, ale byla si jistá, že se všechno každou chvíli provalí. Třeba si doma poznamenal její telefon? Jejich tajemství, to, že ona a Brant byli milenci – či jak by se to dalo nazvat – se vyzradí v okamžiku, kdy budou kontrolovat odchozí hovory z byd-

liště. Určitě jí odtamtud volal. Co má říct? Že se s ní spojil kvůli interview? Že je to známý její přítelkyně, se kterým se náhodou setkala? Nebo má zajít za Ottossonem a všechno mu po pravdě vyklopit?

S každou minutou bylo těžší zachovat se čestně, s každou vteřinou se stávala větší lhářkou, a navíc v očích kolegů takovou, která narušuje vyšetřování vraždy.

Třeba jí vždycky volal z mobilu? Chytila se této křehké naděje a rozhodla se, že ještě počká. Kdyby tak s ním mohla dřív mluvit!

V úterý večer zavolala Görel, ale ta neměla nejmenší tušení, kam mohl Brant odjet, ani jak by se s ním mohla spojit. Jeho mailovou adresu neznala. Když se jí Ann vyptávala, ukázalo se, že se s ním seznámila v kurzu salsy. Nebyl to žádný skvělý tanečník, mínila Görel. „A co jinak?“ Ann jen něco zamumlala a ukončila hovor s výmluvou, že ji volá Erik.

Takhle se musí cítit ti, napadlo Ann, kterým říkáme polopravdy a výmluvy?

Nemusí se ve skutečnosti ničím provinit, ale stud nebo špatně zaměřená loajalita z nich dělá lháře.

Žalobce rozhodl o domovní prohlídce „na slabých základech“, jak sám připustit, ale neměli nic jiného. Naděje by přišla, kdyby se ukázalo, že neznámý otisk prstu v boudě patří právě Brantovi. Auto přivezou na technickou kontrolu, i když šance spojit ho s místem činu není moc velká. Jednak už uplynulo několik dní, jednak kopáči vůz neviděli z blízka. Kromě toho cesta vedoucí kolem stavební buňky je štěrková a nedalo se počítat s možností otisků pneumatik. Navíc i policie právě toto místo používala pro své vozy.

Vyšetřovací skupina se dál domlouvala – teď posílena rozhodnutím žalobce – jakým směrem bude pokračovat vyšetřování. Berglund si chtěl ještě popovídat s bezdomovci v Jeskyni, úkolem Beatrice Anderssonové byl další rozhovor s Gunillou Langeovou a jejím novým přítelem Bern-

tem Fribergem. Navíc si měla eventuálně znovu promluvit s Göranem Bergmanem. Ola Haver se bude věnovat madridské stopě. Vypadal spokojeně, když se zvedl a opouštěl místnost. Beatrice se za ním dívala, ale on se ve dveřích otočil a vyhledal pohled Ann.

„A jak to šlo tobě?“ obrátil se Ottosson k Ann, když s Gränsbergem skončili a žalobce rychle odešel.

„Mám na mysli to zmizelé děvče,“ dodal.

Všechno je na nic, měla chuť říct. Nahlas ale trochu unaveně začala: „Ano, jistě. Našla jsem jednoho svědka,“ pokračovala a vyprávěla o výpovědi Yngveho Sandmana, jehož bere za věrohodného svědka.

„Našla“ bylo vlastně správné označení. Nezmínila se o tom, že tento tip den po dívčině zmizení někdo založil.

Znovu kontaktovala rodiče a několik dívčiných přátel, aby si ověřila, jestli mezi jejími známými nenajde někoho, kdo by souhlasil s popisem muže, s nímž ji svědek viděl, ale nezjistila nic nového.

„Budu pokračovat. Možná se nám tu pohybuje mladý muž, který má na svědomí jeden život.“

„Myslíš si, že je mrtvá?“ Ann přikývla a Ottossonovi se znovu prohloubila vráska mezi obočím.

„Klara Lovisa nebylo děvče, které by zmizelo z vlastní vůle.“

Uvědomovala si, že takové tvrzení je riskantní, protože co člověk může vědět o myšlenkách někoho jiného? To zažili už i dříve, když na pohled spořádaní mladí lidé odešli z domova a po čase se vynořili, v jiném městě a v jiné zemi. Může to trvat den dva. Nebo třeba půl roku i víc. Už vyšetřovala případ dívky, kterou po dvou letech někdo potkal v Kodani. Třeba právě proto dostala na stůl tento případ ona? Když se to stalo jednou, tak třeba i… Možná právě tak Ottosson uvažoval.

Po poradě se Ann vrátila do své kanceláře. Věděla, že kolegové začali pozorně sledovat její dobrovolnou osamělost. Stáhla se, neúčastnila se společných chvil u kávy, uzavřela se do sebe.

Od naděje k zoufalství, ten kontrast ji přemáhal. Několik týdnů žila v mlžném oparu, který ji od samého počátku zcela pohlcoval, a v úžasu nad tím, že může prožívat něco takového. Někdo ji obskakoval, toužil po ní, možná ji dokonce miloval. Anders Brant ji zavedl tam, kde dosud v životě nebyla, ani netušila, že by to mohla prožít.

Láska k Edvardovi byla jiná, v mnohém byla fantastická a ona ho skutečně milovala, jistě více, než tehdy sama tušila.

Pak přišla společná noc s neznámým mužem, s nímž se seznámila v restauraci. Výjimečná situace, alkohol, touha po blízkosti a vzrušení ho zavedly do její postele. Nikdy víc ho už nechtěla potkat, nehledě k tomu, že byl ženatý. Byla jeho malým dobrodružstvím a po vystřízlivění to cítila jako chybu a ulepené nedopatření. Ke svému úžasu po té noci otěhotněla. On o tom vůbec nevěděl, ale rozbilo to její vztah s Edvardem.

Edvard byl dobrák, ale občas dost nerozhodný, a někdy bylo dost těžké ho přesvědčit, že život neznamená jen odříkání. Myslela to s ním vážně, ale během let pochopila, že pro oba byl rozchod to nejlepší.

S Andersem Brantem to bylo úplně jiné, byl lehkomyslný, uvolněný. Nedělal nic komplikovaněji, než si to zasloužilo. V sexu byl jedinečný, nikdy nic tak úžasného nezažila. Byl něžný a současně prudký, vášnivý. Možná to jen hrál, ale v tom případě to byla nádherná hra.

Překvapovalo ji, že toho o něm věděla tak málo. Občas se zmínil o své práci, rád psal o společenských hnutích, ať už to znamenalo cokoli. Možná si všiml její nejistoty a nezasvěcoval ji do tématu blíže. Bylo jí jasné, že se nehoní za

senzacemi. Občas projevil své rozhořčení a pak se rozpovídal. Mluvil o nespravedlnosti. Možná trochu nejasně, říkala si, a když občas s ostychem připomněla, že i ona pracuje ve službách práva, na chvíli se odmlčel, a podle výrazu se chystal přijít s nějakou námitkou, ale v příští vteřině něco prohodil o „zákonech pro bohaté“. Takovou frázi slyšela už dřív a moc jí neimponovala.

„Máš na mysli, že pracuju jen pro bohaté?“

„Ne, to vůbec ne,“ odpověděl. „To se jen tak říká.“

Ano, říkala si. Je to jen taková fráze. Ale proč ji vyslovuje? Nahlas to nekomentovala.

Bylo to během jedné z mála chvil, kdy mluvili o její práci. Překvapivě měl o ni malý zájem. Normálně se jí lidi, s nimiž přišla do kontaktu, vyptávali, přáli si, aby popsala některé případy, přemýšleli, jestli to není příliš obtížné pracovat jako policistka, jestli se nebojí. Vyprávěli vlastní nebo cizí zážitky se zločinem.

Při jedné příležitosti se jí zeptal, jak se trestá vydírání. „To závisí na okolnostech,“ odpověděla trochu nejasně. Nebyla si jistá rozmezím trestu. Sama takový případ nikdy neměla. Když chtěla vědět, proč ho to zajímá, odpověděl, že je jen zvědavý, a pak vyprávěl, jak četl knihu o italské mafii. Potom už mluvili o něčem jiném.

Cítila se zaprodaná. Začala doufat a snít. Hleděla na Erika a tajně přemítala, jestli by chtěl nevlastního tatínka. Brant děti neměl a ona si už rovněž na další dítě připadala stará.

Vlak jí ale přece ještě neujel. „Jsi na trati,“ kázala jí do omrzení Görel, když ji chtěla přimět, aby Ann byla aktivnější a víc se snažila.

Teď tedy byla, jenomže objektem byl muž, který zmizel a nechal za sebou mnoho otazníků, pracovních i osobních.

Musí ho nějak sehnat, to byla její jediná myšlenka. Nemělo cenu zkoušet znovu mobil. Na cestu si ho vypnul, tím

si byla stále jistější. Nejspíš si ho zapne, až bude sám chtít někomu zavolat.

Zůstával e-mail, byla si jistá, že Brant své články odesílal elektronicky. Vyťukala 118 118 a získala číslo na Svaz ochrany přírody. Na ústředně se zeptala na redaktora jejich časopisu a okamžitě ji spojili s mužem podivného jména Gunnar Göök, nebo snad Höök? Vysvětlila mu, kdo je, a že kvůli jistému vyšetřování musí mluvit s jejich spolupracovníkem, novinářem na volné noze, s nímž se lze spojit pouze e-mailem.

Göök byl v rozpacích, váhal, vyptával se, čeho se to týká, a vyslovil pochybnost, zda je správné jen tak pro nic za nic někomu poskytnout mailovou adresu. Začal mluvit o nutnosti ochrany jejich zdrojů.

„To není ‚pro nic za nic‘," přesvědčovala ho Ann, „a rozhodně neodtajníte žádný zdroj. Navrhuji, abychom telefon zavěsili a vy sám jste zavolal na ústřednu uppsalské policie a požádal o spojení s Ann Lindellovou. Tím si potvrdíte, že jsem skutečně policistka."

„Jako by to mohlo situaci změnit," oponoval Göök.

„Jde o vyšetřování vraždy," vysvětlila Ann, „to by třeba mohlo všechno zjednodušit? Brant rozhodně není podezřelý ze zločinu, ale domníváme se, že nám může poskytnout důležitou informaci. Zavěste prosím a zavolejte mi."

K jejímu údivu ji Göök poslechl, za několik minut se ozval telefon a ona už bez další diskuse dostala, co chtěla. Poděkovala za pomoc a zavěsila.

Hleděla na rychle poznamenanou adresu. Svou poštu si pochopitelně kontroluje, říkala si. Pokud je skutečně ve Španělsku, není to problém.

Napsala krátké sdělení: „Okamžitě mi zavolej! Nutné! Opakuji: zavolej okamžitě! Ann." Pak poslala esemesku se stejně znějícím vzkazem, jen s ještě více vykřičníky.

Žádné láskyplné vrkání, žádné úvahy o tom, jak se má,

nebo kde je. Teď tu pro něco takového nebyl prostor a ona dokonce zapochybovala, jestli by dokázala formulovat něco osobního, aniž by se cítila ještě prolhanější než dosud, pokud šlo o Branta.

I když musela podstoupit určité riziko, kdo bude její e-mail a esemesku číst, cítila se klidnější. V každém případě aspoň něco udělala a ne jen bezmocně čekala, až se jí zřítí střecha na hlavu.

8.

Správce domu, viditelně rozrušený, vpustil dovnitř dva policisty.

„Co udělal?“ ptal se poněkolikáté.

„Nic,“ už potřetí mu unaveně odpověděl Sammy Nilsson.

„Ale něco udělat musel?“

„Něco třeba ano, ale nevíme co,“ ukončil rozhovor Morgansson. „Můžete jít. Zabouchneme za sebou dveře, až budeme odcházet.“

Byt Anderse Branta sestával ze dvou pokojů, kuchyně a miniaturní koupelny.

Sammy Nilsson a Morgansson chvíli stáli v předsíni, zdánlivě nerozhodně, než si navlékli ochranné oblečení a rukavice.

„Než začneme, sejmu pořádný otisk,“ řekl Morgansson a vešel se svou taškou do kuchyně.

Sammy Nilsson začal v pokoji, který byl současně ložnicí i pracovnou. Uprostřed místnosti stála postel, pečlivě ustlaná a přikrytá přehozem. Stěny byly od země po strop zaplněny knihami, kromě místa na dlouhé zdi před oknem, vedoucím do dvora, kde byla na nohách přimontovaná deska stolu.

Moc toho na něm neleželo: staromódní složky na papíry vedle několika sloupků knih, plechovka s různými tužkami, zápisník a hrníček se zbytkem zaschlé kávy. Žádný počítač, ale router, který zeleně blikal. Pod deskou stolu stály dvě skříňky se zásuvkami. Sammy vytáhl jednu zásuvku plnou papírů a plastových desek různých barev s přilepenými označeními v pravém horním rohu. Na vrchních deskách stálo „biopalivo“.

Vytahoval zásuvku po zásuvce. Většinou šlo o data z počítače a novinové výstřižky, ale spodní zásuvka vpravo byla plná kancelářských potřeb, jako je sešívačka, děrovačka, lepidlo a další věci, které byly v domácí kanceláři zapotřebí. Sammyho moc nelákala představa, že by měl všechny papíry projít, i když chápal, že se na ně musí podívat. Teď ale od psacího stolu poodešel a zadíval se do knihovny. Spousta beletrie, zahlédl několik knih, které měl také doma. Švédská encyklopedie, různá odborná literatura a slovníky zaujímaly celou jednu polici. Zaregistroval i něco, co se dalo označit jako „politická literatura“, a dost knih zaměřujících se na životní prostředí a globalizaci, i překvapivě mnoho knih v angličtině.

Intelektuál, řekl si a odešel z místnosti. Obývací pokoj se dal přehlédnout snadno. Sedací souprava sestávající z koženého gauče a dvou křesel ze šedesátých let, která vypadala dobře, ale nepochybně byla nepohodlná, stolek z teakového dřeva, na němž na keramickém podnose stálo několik svíček, televize a na polici z IKEA dvd přehrávač, stojací lampa na mosazné noze a tři lampičky se stínítky – Sammyho rodiče také jednu takovou měli – a další police, ukrývající zvukovou aparaturu značky BW a spoustu cédéček, obsahujících ponejvíc blues a klasickou hudbu. Na zdi byly namontované zesilovače.

To bylo všechno. Na hranici neosobnosti, říkal si Sammy. Snadná práce, pomyslel si dál a to mu poskytlo urči-

tou útěchu při pomyšlení na všechny papíry ve vedlejší místnosti.

„Našel jsi něco?“ zavolal do kuchyně.

„Mám zatím jen jeden otisk a předpokládám, že je Brantův,“ odpověděl Morgansson.

Sammy Nilsson se složil do křesla a potvrdil si tím svou domněnku.

Pokud to byl skutečně Brant, kdo v pondělí navštívil Bosseho Gränsberga v jeho stavební buňce, ve stejný den, kdy byl Gränsberg zavražděn, byl v tom až po uši. Ale jaký mohl mít k vraždě motiv?

Tiché úvahy přerušil technik, který se zastavil ve dveřích. V ruce držel nový otisk.

„Je to on,“ řekl krátce.

„Určitě?“

Morgansson neodpověděl a místo toho na Sammyho bezvýrazně pohlédl. Je to nový Ryde, pomyslel si Sammy. Eskil Ryde byl bývalý šéf technického oddělení, nyní v penzi. Vždycky sebejistý.

Sammy se obtížně zvedl ze zjevně chybně zkonstruovaného křesla a vrátil se do ložnice. Mlčky se podíval na postel a zvedl přehoz. Pak stejně opatrně nadzvedl i deku a prohlížel si prostěradlo pod ní.

V malé zásuvce v nočním stolku, kterou objevil teprve teď, ležela kniha Samira Amina. Panebože, to je ale seriózní chlapík, pomyslel si a zásuvku vytáhl. Ležely v ní dva balíčky. Poloplné balení žvýkaček zahraničního původu značky „chiclet“ – dostal hroznou chuť jednu ochutnat – a otevřená krabička s prezervativy. Původně obsahovala dvacet kusů, teď v ní zbývaly čtyři. Dál v zásuvce ležela jízdenka na metro – odhadoval to na New York – několik propisovacích tužek a kapesní kalendář z roku 2006, čitelně počmáraný. Šlo o schůzky a setkání, návštěvy zubaře a další triviálnosti, které plní všední dny lidí. Přesně před rokem Anders Brant

telefonoval nějaké ženě, v každém případě si do kalendáře poznamenal „volat Rose“. Sammy se rozhlédl, kde je telefon, a našel ho zasunutý do knihovny.

Znovu pohlédl na prostěradlo, působilo dost intimně. Vadilo mu, že se vetřeli do soukromí člověka. Obrátil pozornost k psacímu stolu. Děsil se hromad papírů, ale pro začátek se zaměřil na ty nejaktuálnější složky, ležící na desce stolu.

Všechno měl pečlivě označené, zjevně šlo o rešerše, možná podklady k článku. Směs výpisů z počítačů, ručně psané poznámky a novinové výstřižky.

V první složce byly texty psané azbukou a nadepsané jménem „Putin“. Ve druhé složce byly texty v cizím jazyce, nejspíš ve španělštině, označené písmeny MST. Pod ní byla další složka s jinou zkratkou, pro Sammyho stejně nesrozumitelnou, a obsah byl podivuhodně podobný, v tomtéž jazyce.

Do místnosti vešel Morgansson. „Našel jsi něco zajímavého?“

Sammy se otočil a ukázal na desky.

„Zjevně pracovní podklady,“ řekl a zvedl velký svazek.

Technik v něm zalistoval.

„Většina je v portugalštině,“ řekl a desky odložil.

Určitě? zeptal se málem Sammy, ale v posledním okamžiku se zarazil a přikývl.

„Co kuchyně?“

„Nic zvláštního. Čistá a pěkná, nádobí umyté a lednice skoro prázdná, jako když chtěl odjet, odpadky vynesl. Našel jsem dvoje různé otisky. Jeho vlastní a jeden další, na váze a vařiči.“

„Sakra, kde ten chlap vězí? Tohle se mně vůbec nelíbí.“

Morgansson se ušklíbl.

„Mám na mysli, že se hrabeme ve věcech úplně cizího člověka. Uvažuj trochu. Jaký vlastně máme důvod pro takový vpád?“

„To uvidíme," řekl technik a nenaznačil, že se bude snažit o tom uvažovat.

„Chci říct…"

„Já vím, co chceš říct," řekl Morgansson. „Teď se podívám na postel."

Sammy Nilsson přikývl. Ze dvora zaslechli zvuk nějakého těžkého vozu. Popošel k oknu. Právě nakládali Brantovo auto. Nyman, jejich nový asistent, nakukoval do bílé toyoty. Vedle něho stál správce domu a něco mu říkal. Asistent se narovnal, pokynul druhou rukou řidiči odtahovky, jako by potřeboval pomoc při couvání na rovném parkovišti, pomyslel si Sammy. Jediné, co mu stálo v cestě, byl právě asistent.

Sammy se otočil. Nechuť nepovolovala. Nakládali s Brantem jako s důvodně podezřelým, ač pro to neměli důvěryhodný podklad. V této chvíli už bylo jasné, že navštívil Gränsberga v jeho boudě, a mnoho mluvilo pro to, že k tomu došlo v den, kdy byl Gränsberg zavražděn. Odjezd do ciziny sice mohl být útěkem, ale stejně dobře i plánovanou cestou. To, že si zamluvil letenku jen o několik dní dříve, nic neznamenalo.

Novinář, uvažoval Sammy Nilsson, novinář na volné noze, zajímající se o problémy společnosti. Zavraždil by nezaměstnaného bezdomovce, bývalého lešenáře? Ano, stávají se hodně nečekané věci, přemítal, ale jak velká je pravděpodobnost?

„Ty si myslíš, že je Brant náš člověk?"

Morgansson přerušil práci, ale nezvedl se. Otočil hlavu a pozoroval svého kolegu.

„Ne," řekl nečekaně, ale svou domněnku neupřesnil.

„Půjdu si zatím sednout do obýváku," oznámil Sammy. Morgansson přikývl a pokračoval v práci.

Nilsson se posadil do druhého křesla s nadějí, že by mohlo být pohodlnější, a zadumal se. Zaslechl, jak odtahový vůz vyjel z parkoviště.

O několik minut později za ním do pokoje přišel Morgansson a svalil se také do křesla.

„Už nějakou dobu si postel nepřevlékl," konstatoval technik. „Našel jsem dva typy vlasů, světlé a hodně tmavé. Kromě toho na jednom polštářku byly flíčky, nejspíš od spermatu."

„Fuj," ozval se procítěně Sammy.

„Třeba si dávala polštářek pod zadek," mínil Morgansson.

Následovalo několik minut nenuceného mlčení. Na to je ten seveřan dobrý, říkal si Sammy. Umí mlčet, aniž by to bylo nepříjemné. Nakonec ale ticho přerušil právě Morgansson.

„Co si myslíš o Haverovi?"

Sammy Nilsson na něho překvapeně pohlédl. „Co bych si o něm měl myslet?"

„Přece sis musel všimnout, jaký je teď nepříjemný. Pořád kyselý a na všechno naštvaný. Myslím si, že už Beatrice dost unavuje."

„Určitě je unavený a vyčerpaný," řekl Nilsson, kterému byl rozhovor nepříjemný.

„To jsme přece více méně všichni," řekl technik. „Musí jít o něco jiného."

„Jistě se z toho zase dostane."

„Myslím si, že má problémy doma," pokračoval Morgansson, jemuž se toto téma nechtělo opustit.

„Myslíš s Rebekou?"

Morgansson přikývl.

„O tom nic nevíme," odmítavě řekl Nilsson.

„Třeba to souvisí s Lindellovou?"

„Cože?"

„Ona je v poslední době také divná."

„Ty máš na mysli, že by Ola a Ann spolu něco mohli mít?"

„To nevím," náhle vycouval Morgansson.

„No jo, ty ji přece znáš líp než ostatní."

Morgansson okamžitě zrudl. Zatraceně, on na ni žárlí, došlo Nilssonovi. Ann měla s technikem krátký románek, když se sem Morgansson přistěhoval z Umeå.

„Vypadá jako duchem nepřítomná," řekl Morgansson. „Celou dobu je úplně mimo."

„Straší ji Klara Lovisa."

Morgansson zavrtěl hlavou.

„Ne, je to láska," řekl přesvědčeně a Sammy se rozesmál.

„A důvodem je Haver, chceš snad říct? Že by ti dva… a že by Haver uvažoval o rozvodu…, máš snad na mysli něco takového?"

„Tak nějak," přikývl Morgansson.

Sammy Nilsson zavrtěl hlavou. „To nikdy," řekl a zvedl se z křesla. Morgansson se rozpačitě zasmál. „Správná křesla," řekl a poklepal rukou po opěradle.

9.

Andreas Davidsson měl hodně zvláštní účes, lebku po stranách vyholenou a krátký skalp na temeni. V jednom ušním lalůčku měl kroužek. Dělal, co mohl, aby vypadal tvrdě, říkala si Ann, ale byl z něho cítit jen strach.

„Ty jsi teď na jaře vyšel z devítky," konstatovala.

Přikývl.

„Co budeš dělat na podzim?"

„GUC," odpověděl.

„Těšíš se?"

„Hm…"

Bude takový i Erik, napadlo Ann, nemluvný a trochu zachmuřený, neochotný podívat se někomu do očí?

„Především ti chci říct, že nejsi z ničeho podezřelý. Byl

jsi v Gävle, když zmizela. Víme, že jsi s Klarou Lovisou minulý rok chodil. Bylo to tak?“

Další přikývnutí, teď se zdálo, že se snad chlapec rozpláče. „Ukončila to koncem roku. Přesně na Nový rok,“ dostal ze sebe.

Ann přikývla. Věděla to už z dubnového výslechu.

„Máš nějaké jiné děvče?“

Andreas zavrtěl hlavou. Napadlo ji, že stále ještě myslí na Klaru Lovisu. Nejen proto, že tak dramaticky zmizela, ale protože ji dosud miluje.

„Zajímal se o ni nějaký jiný kluk? Nenaznačila ti něco?“

Stiskl rty a krátce na ni pohlédl.

„Nezmínila se o tom, že se seznámila s někým jiným?“

„Ne, jen to skončila.“

„Ale neměl jsi podezření…?“

„Ne, nic takového!“

„Dobře,“ Ann rychle vycouvala. „Věřím ti, ale jistě chápeš, že se tě zeptat musím. Chci stejně jako ty vědět, co se stalo. Nezmínila se o někom? Byla hrozně hezká.“

„Někdo ji na podzim otravoval,“ řekl najednou.

„Co tím myslíš?“

„Vnucoval se jí.“

„Kdo to byl?“

„To nevím. Nechtěla o tom mluvit, jen mi řekla, že se o ni snaží nějaký pitomec. Chtěl ji pozvat do Stockholmu.“

„Ano? A proč ti to vypravovala?“

Místo odpovědi si ztěžka povzdechl.

„Chtěla, abys žárlil?“

Nějaký pták, nejspíš kos, skákal po trávníku směrem k altánku, v němž seděli. Pozorovala ho a uvažovala, jak má pokračovat dál.

„Co měli dělat ve Stockholmu?“

„Nakupovat a jít do zábavního parku, nebo něco takového. Já nevím.“

„Ale nakonec tam nejeli?“

„Pokud vím, tak ne,“ smutně se usmál.

„Myslíš, že to byl někdo ze školy?“

„Ne, byl starší. To řekla.“

„Jak moc starší?“

Pokrčil rameny. „V každém případě už měl řidičák. To vím od ní.“

„Kdy to mohlo být? Na podzim?“

„Možná někdy v září.“

„A potom se už o svém obdivovateli nezmínila?“

„Ne.“

Ann bylo chlapce, sedícího proti ní, líto. Nervózně a nevědomky svíral levou ruku a kroutil s ní tam a zpět, jako by si ji chtěl vykroutit z ramenního kloubu. Nadechoval se nosem, aby se obrnil a nerozplakal se. Čisté trápení nutit ho, aby o všem znovu mluvil.

Byly letní prázdniny a měl by se zabývat příjemnými věcmi. Oslavovat, že je základní škola za ním, ležet na břehu nebo na plovárně, místo toho aby hovořil s policistkou a připomínal si dívku, o níž dosud snil. Nebylo v tom nic hezkého, jen ztráta. Vzpomínka na Klaru Lovisu s léty vybledne, ale Ann si byla jistá, že do konce života si bude připomínat její vlasy po ramena, krásný profil a pučící ňadra, která možná směl hladit. Třeba spolu dokonce spali a bylo to pro oba poprvé?

„Jak to s ní na podzim vypadalo? Neměla problémy ve škole? Nedělala něco zvláštního? Nevzpomínáš si na nic?“

„Ne, vždycky se dobře učila.“

„Takže nic, co by bylo jiné, co by jí dělalo starosti, co třeba rychle přešlo, ale v tu chvíli byla smutná nebo se zlobila?“

„Ne, na nic takového si nevzpomínám.“

„Spali jste spolu?“

Andreasovy tváře vzplály plamenem, zrudly mu i uši. Boltce vypadaly jako žhavé. Zavrtěl hlavou.

„Nechtěla," řekl tiše.

„Ty ano?"

Přikývl. „Chtěla ještě počkat."

„Do kdy?"

Pokrčil rameny. Zahleděla se na jeho ruce, silné na to, že patřily mladému chlapci, ale přesto nezkušené, v práci a možná i v lásce. Nehty měl upravené.

„Díky, Andreasi," řekla Ann a natáhla k němu ruku. „Je mi líto, že jsem tě rozrušila."

Pevně jí ji sevřel. „Myslím na to každý den," vzlykl a vyřinuly se mu slzy. „Pořád na ni myslím."

Nechala ještě chvíli jeho dlaň ve své, tiskla ji.

„Byla tak krásná a už není. Je mrtvá, že?"

„Zatím to nevíme," odpověděla Ann a stiskla mu ruku ještě silněji. Věděla, že nemůže říct nic, čím by ho utěšila.

„Měli jsme se rádi. Strašně moc."

„Tím jsem si jistá. Jsi skvělý chlapec."

Neřekla, že jistě brzy potká jinou dívku a zamiluje se do ní. Taková slova by právě teď určitě nechtěl slyšet.

Ann vyjela z vjezdu do garáže před domem, v němž bydlel Andreas Davidsson. Chvíli mluvila s jeho matkou, nemluvnou ženu s utrápeným obličejem, která s ní vyšla ven.

To je ale příšerná práce, pomyslela si, a hned jí myšlenky přeskočily k Andersi Brantovi. Právě v takové chvíli, jako byla tato, by potřebovala někomu zavolat, někomu, kdo by něco vymyslel na večer, ale místo toho byla sama a zatažená do vraždy. A ještě k tomu s takovou starostí. Kdyby se jen zmínil, kam odcestuje, říkala si, ale hned věděla, že by to situaci nijak zvlášť nezměnilo.

Přinutila se v myšlenkách vrátit ke Klaře Lovise a jejímu neznámému obdivovateli, který ji chtěl pozvat do Stockholmu. Zkušený chlapík, jenž věděl, jak přilákat mladší děvče, ale v jejím případě zřejmě neuspěl. Starší, řekl Andreas.

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.